

Ehrensvärd, Carl August

Resa til Italien, 1780, 1781, 1782.
Skrifven 1782 i Stralsund. ...

Tryck Praktsaml.

Tillkomstår 1786

Digitaliserad år 2015

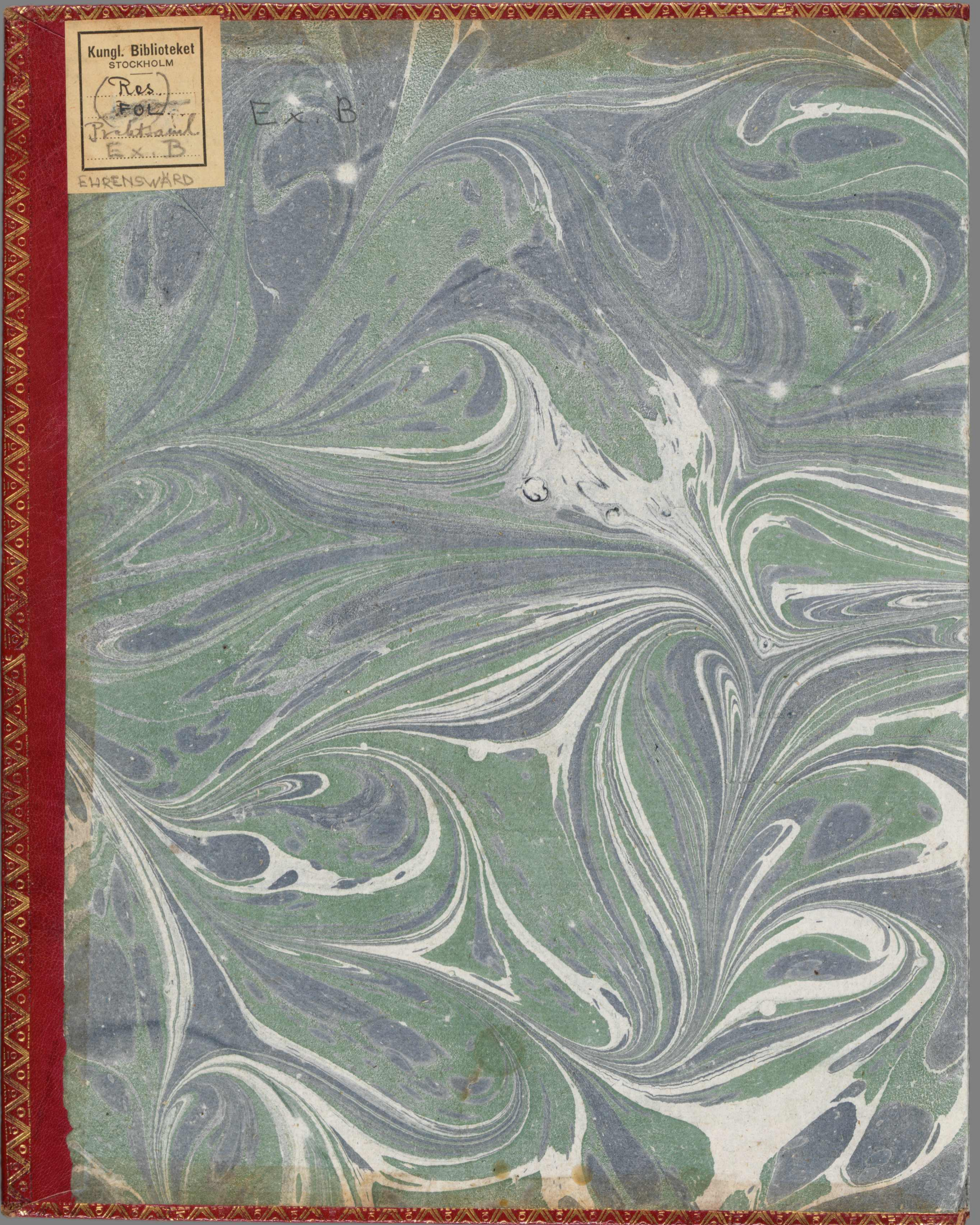

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Res
FOL
Praktisam
Ex B

EHRENSWÄRD

Ex B

*Res.
Utt.*

Hos Bokbindaren Martin på Regeringsgatan och
Huset N:o 74, finnas de Estamper som tjena til
Tabeller i Refan til Italien 1780, 1781, 1782.
Tretio Åtta st. kostar i contourer 1 R:dal. 16 sk.,
och illuminerade 5 R:dal.

RESA
METEOR
ITALIENSIS

1780, 1781, 1782

WILHELMUS STRUVE

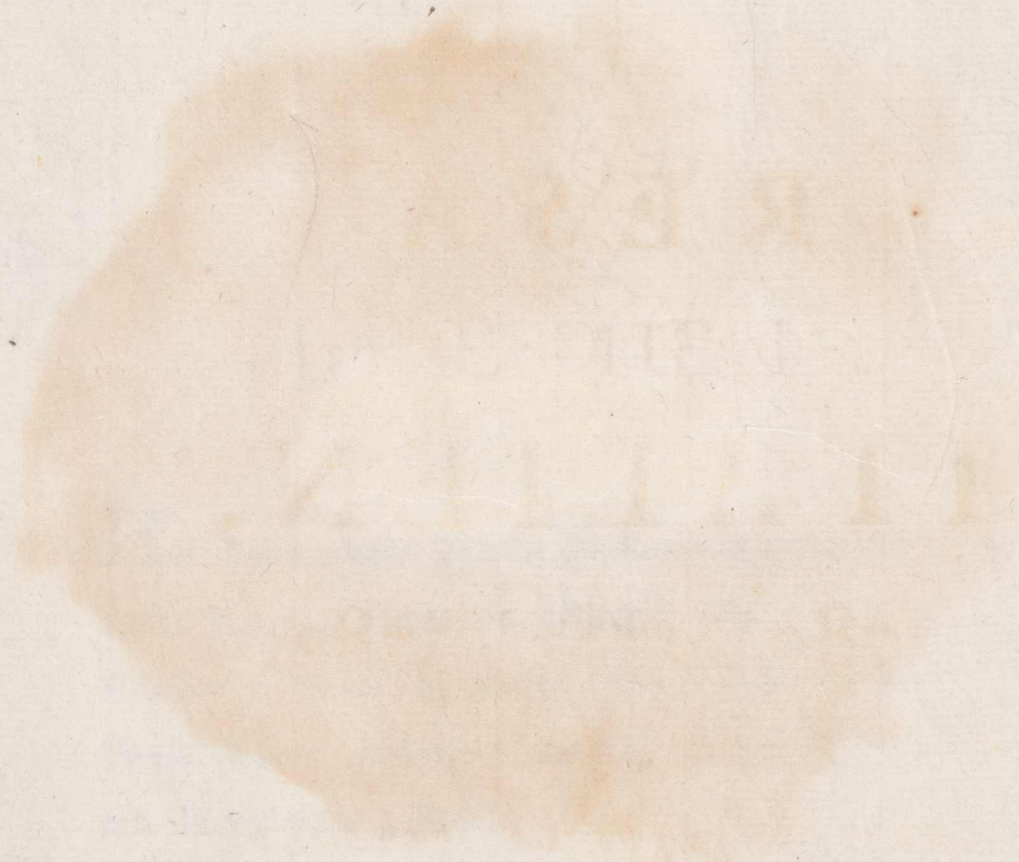
STOCKHOLM

MDCCCLXXXII

K

J

EH

RESA
TIL
ITALIEN,
1780, 1781, 1782.

SKRIFVEN 1782 I STRALSUND.

STOCKHOLM,
TRYCKT I KONGL. TRYCKERIET,
1786.

K
E

R E S A
T I L
I T A L I E N
1780, 1781, 1782

SKRIFVEN 1781 I STRALSUND

STOCKHOLM
Tryckt i Kon. Tryckeriet
1782

Företal.

*Denne Resebeskrifning har den möjligaste korthet.
Och verkligen vore för kort om intet andre Rese-
beskrifningar vore för långa.*

Ku

U

EH

Första.

Denne Reflektion har den mestade förklar.
Om vederbörande varit för kort om sin andra Ref-
lektionen varit för länge.

RESA TIL ITALIEN,
1780, 1781, 1782.

Den 7 Junii reste han på et fartyg ifrån Stockholm til Havre de Grace.

Derifrån til PARIS.

Hudon tyckte han icke få fullkomlig Artift som *Sergel*, och *Pigal* hade intet fökt den stora smaken.

Han behagade säga all smak i staden var fransysk, han ville dermed bemärka, et godt i et slags glättigt, et ondt i et slags tvärt, et godt i et slags rikt, et ondt i et slags brist, et godt i et slags eld, et ondt i et slags tort.

A

(2)

Franfyskt ville då fåga det samma som
qvickt, stympadt, obetänkt, tort, fattigt och
gladt.

LYON. Der fåg han qvinfolks hufvud-
bonaden likfom öfveralt i Frankriket, nemli-
gen af möffor.

Deras anfigten liknade hvarandras i he-
la riket.

Franfyskans röft är stark, röften tiltar se-
dermera åt föder, men i en klar ton.

Här och i norra delen af Italien brukar
småfolket papper til fönsterrutor.

TURIN. Hans ögon befriades från Alpi-
ska Bergen, de äga fågring på långt håll, men
midt ibland dem röner man en känsla af för-

(3)

ödelse. Berg äro lemningar af en fonderfallen yta på en Planet.

Man får der den uplyfning at bergspetsfar famla skyar och släppa löst dem på himlahalvet, de äro spetsfar på en stor Electricitet, man begriper således huru bergsträckor kunna förorsaka climat i climat.

Smaken i bygnader såg han förbytt, han trodde det bör förundra alla ifrån Norden skåda få mycken arbetad marmor och den mängden af målningar.

Här finnes Cabinetter af antiqua lemningar.

Folket på landet hade ombytt sit utseende, en Svensk tror dem svenske, enfaldigare åthäfvor än i fransyska bondhopen var dertil orsaken.

(4)

MEYLAND. En eftermiddag såg han på et skådespel fättet huru Italienare begabba Franfofer, och huru Italienare som föka härma en Fransos icke kunna härma honom. Detta tror han kommer deraf, at lynnena på nationerna äro så skilde, at icke en gång finnes någon härmnings-art dem emellan.

Han fant Italien likna en jemn trögård, öfveralt lika upbrukad.

PIACENZA. På torget två koppar-bilder af Regenter, rätt bra gjorde.

PARMA. Den bekanta Magdalena af *Correge* fitter här.

BOLOGNA. Här såg han Cabinetterne fulla af *Carracher* &c. &c. &c. &c. &c. &c.

(5)

och fader han, til at se Cabinetter och omtycka alt eller intet omtycka alt, beviser ingen ting, det är ovist om man äger känslan af det vackra, man kan äga en känsla af sit nationela täcka, men det är intet nog.

FLORENZ. Han blef förundrad se taflor med *Raphaels* styl målade innan *Raphael*.

ROM. Antiquen har haft smak och vi ha fökt smak.

TERRACINA. Ligger vid udden af en bergsträcka som kommer från Appeninerne och slutar sig i hafvet. Här bakom börjas Neapolitanska landet.

(6)

Hitintils hade snörlifvet varit i bruk, men i Neapolitanska landet syntes inga snörlif.

En refande har en vacker utfigt från Mola di Gaetta, han ser öar i Medelhafvet och bakom Cap Miffen ser han Veffuvius; ibland på deffa ställen endast luften.

När man kommer utföre en hög bergsträcka ner åt de Lyckliga fälten, får man en stor utfigt: ögat älskar vidsträckt, då det vidsträckta har et anseende af lycka och då kring det vidsträckta fältet är en hög gränts. Omkring himla-bryn ser man Appeninerne och de omåttliga Bergen vid Castel à Mare, til höger synes en lång backe stryka på landet, som en dimma: Neapel ligger skymd af samma backe. Veffuvius inom detta fältet ligger på sit egna fält, och långt uti hafvet hitom horisonten ser man ön Capri.

(7)

Den som är ifrån Norden finner et stort nöje, då han får se palmen och et citron träd växa ibland åker och gårdar, då han får se kryddland stora som åkerfält, gårdar strödde som blomster, folket i rörelse som under en högtid, och jorden bära sin frukt i tre lag.

Qvinfolken bära en röd skarlakans dräkt med et grönt förkläde, håret på Italienska fättet, och en fladdrande duk til hufvudbonad. Bönderne gingo med antiqua skoplagg. Han sade i Neapels land finnas många enfaldiga och otillkurna dräkter, hvilket man måste finna i de länder, der folket nöjde åt sit, ej älska det Nordiska ombytet.

Man bör omtycka färgen på deras qvinfolk, den var ideal eller et utfökt vackert och bemärkande en fann helfa. Man kunde

(8)

intet fåga den var för röd, för hvit, för blå, för gul, alla färger tycktes väl utförde och det starka af färgen var utspridt på rätta ställen. Barnen voro lefvande blomster, man såg mycket barn, mycket hafvande qvinnor, och et stort manfolk.

PALERMO. Ingen ting fant han af konstler, man sade honom här skulle finnas målningar af *Polidor*, han fant öfverflöd, granlåt och vacker natur.

Han befåg Prins *Palagonias* flott utanför staden, man öfverenskommer vara upbyggt af en olycklig.

Han såg andra landtgårdar, dem han sade vara mönster för landtgårdar.

Landet hade lefvande stängsel af aloe och ficus Indicus.

(9)

Han for öfver land til Girgenta på en häftbår, han såg våra trädgårds örter växa vildt, han såg berg af Marienglas, klapperstenar agater, rika dälder, och för ögat et helt nytt bygnads-fätt på byar och små städer.

GIRGENTA. Han reste strax til Tempelen. Landskapet var besynnerligt, öfveralt syntes förstörelsen af en stor stad, ändå var detta leende, gårdsgårdarne voro af pelare och architraver, stenen var ren, hade kvar sin första färg, var gul.

Jag vil intet beskriiva dessa Tempel, som ännu qvare vittnade om forntidens smak; sade jag de voro fant vackra, fick jag et krig som varade, om jag sade tvärt om, så kom jag i en villervalla med hvad jag tänker säga i konstler.

B

(10)

LA VALETTA. Hufvudstaden på Malta.

Ön är en platt klippa af en gul sten, som ger gult dam och gula hus. Denna beväpnade Munke-Orden har fyra galärer och et ruttit skep.

Inrättningarne kunna sköta en stor flotta.

Qvinfolken äga ordentliga anfigten, ej derföre alla vackra.

Karkönet ha ärliga tycken, bruka muflacher.

SYRACUSA. Staden nu få ful som fordom stor och beprydd. Han befåg de få öfverlevor som voro qvare, han fåg *Dionysii* öra. Utan för staden fåg man en vacker trakt, man fåg en mängd af stora växter fullkastade med blomster, häckar af sammanflätade ör-

ter, träden växa vilda, man fåg floder utur
förstörda vattuledningar, nedfalne delar af
hus uthugne ur berg, spridda egendomar på
et upodladt fält, en lycklig stälning på solen,
ren himmel, och Etna.

CATTANIA. Staden har et bedröfve-
ligt läge, kusten är Lava, grundvalen af den
nya staden är på toppen af et annat Cattania.

Etna är et berg sammanfatt af Vessuvier,
man kan intet se hela Etna utan på långt
håll, då visar det sig uti en blå dimma.

Han ville intet använda tre dagsrefor at
fara dit up.

Han reste ifrån Cattania, ut på siön syn-
tes röken från Etna svart, orörlig, och sti-
gande genom två lag af moln.

(12)

TAORMINA. Sicilien har der en annan trakt, trångare dälder mot bergstopparne, bergen gröna, deras spetsar af bar sten, vid solens up- och nedgång syntes målningen rik på färg.

MESSINA. Välbygd, rik, vacker hamn och en täck strand.

Han tog här en ny Speronara, den som blef tagen ifrån Girgenta lemnades. Skilnad på befättning, de ifrån Girgenta voro ideala, desse voro menklige, man har ofta i varma climater tilfälle få se deras växt.

SCYLLA. Är en vattensprutning förorsakad af en rullande hafsvåg genom en grotta, halft under och halft öfver vattubrynet, liknar de sprutningar man finner kring stranden.

(13)

den vid Syracusa. Vågen som är hög och långs flutt innehåller således mycket vatten, och med sin högd måste ha en stor kraft, när denne rullar i et sådant hvalf täpper den ingången, förändes luften framför sig åt botten på Grottan, som ej slipper ut, men tar sin kraft igen och bryter genom vattenmassan. Detta sker med et skott och et vattendam som liknar rök.

Klädedrägten på Sicilien är en efterlemning af den Spanska.

STROMBOLI. Utur detta berget kom eld. När kastningen skedde syntes eldgnistorne upstiga långsamt, hvar eldgnista är en Ljungby sten, och hvar kastning har en större hastighet än skottet ur et gevär, detta för-

(14)

undrar, men afståndet från ögat gör den långsamma rörelsen.

Etna syntes lyfa samma afton ända tils om morgonen, då vi ifrån Etna kunde stå uti fjön med vår Speronara inemot 20 tyska mil.

Kuften från Salerno är stor och vacker, stranden är såkert tio våra bergshögder, alt ifrån fjön til toppen, och ifrån Salerno til Neapel är bebodt, här ser man hus ofvan på åkerfält, och åkerfält ofvan på hus.

När han kom til Neapel gjordes refan til Rom, derifrån til Capraroll och Orvieto, derefter restes tillbaka til Rom, återigen til Neapel, det var den gången han såg Pestum.

Vägen ifrån Neapel til Salerno och trakten til la Cava är vacker på et stort fält, man blir lycklig at se verlden bebodd,

(15)

vid la Cava börja fälten åter brytas i berg, klipporne kastades åt fkyarna, och stora vattenfall störtade under vägarna, men öfver allt rådde en fruktbar stillhet. När man kommer öfver en bergsrygg får man Hafvet och en annan theatre.

PESTUM. Tre antiqua Tempel, några mästare i konster utropat för efterlemningar af det fula bygnads sättet, barndoms snillen utan medfödd smak, alla ifrån Norden.

CASERTA. För stort, oren smak, vackrare än franfylvkt.

MONTE CASSINO. Der finnes en cirkelrund Collifé, och et litet Tempel af stor sten. Här på landet fyntes Nea-

(16)

politanska qvinnodrägten enfaldigare än förut.

Han for til Rom, derifrån til Terni. Han reste nu til Sverge. Mellan Terni och Rom tycktes marken vittna med en flags förstörelse, som kastat runda stenar af kalksten mellan fasta hållar af lafva, at eldsprutningar på deffa ställen visat sig, kanske innan jordklotets sista förändring; men han tänkte nu uti fäker han intet förstod.

Det tyckes ju längre man kommer i bergstrakter, ju mera äga bonings platserne et inhyses tycke af lycka. Han började stiga in i Appeninerne.

Söder ut tyckes folket i utseendet lida en flags nöd, änskönt med en bättre jord och en bättre himmel.

(17)

Orfaken til detta utseende ligger tör hända uti en flags flit bergsboar fått, och uti en flags hvila flättboarne behållit.

I sig fjelf bör den som med lätthet får, lefva fällare än den som med möda hemtar; och då utseendet hos flättboen är ufelt, är det detfamma som at utseendet ej vittnar flit, medan bergsboen får en vana at fatta et vißt utseende i alt. Bergsboen tyckes öfvergå flättboen i sin natur, men skulle en lagstiftare fatta flättboen i rörelse äfven som nöden fätter bergsboen, blir deraf en annan sak.

Fallet vid Terni är otroligt. Men grumligt vatten och smal ström.

Uti Alperne får man äfven strömmar utföre berg, de släppa berget, rusa fritt utfö-

(18)

re, och förvandla dit utseende; de äro rökar som slå ned.

CIVITA CASTELANA. Man äger der efterlemningar af de Etrusquers bygnader, dessa bestå af ofanteliga hugna stenar.

Til Spoleto är vägen stygg, den går in i tjocka Appeninerne; när man uti Italien fåger en ful trakt, är den intet som ikring vissa städer i Sverge, våra berg äro granit med måfa, deras äro fruktbara. Af alla trakter är ingen så ful trakt som ikring Rom, men blir en vacker trakt i jemnförelse med den ikring Åbo.

SPOLETO. I staden och i negden voro täcka hus, de tycktes likna de små hus man finner skildrade i antiqua målningar.

(19)

FOLIGNO. En tafla af *Raphaël*.

ANCONA. En antique port. Folket hade i almänhet aflagt den rundskurna kappan.

Anfigtes ställningen gick nu alt mer och mer ifrån det ordentliga. Käringar voro för ens ögon redan löjliga, faken tiltager mera norr up, och är besynnerlig.

PESSARO. Et Tylkt tycke på hus och granlåter började småningom i färg och utseende.

RIMMINI. Folk med fräknar.

CECENA. Under hus tog arcader öfverhand, deras utseende är fult, deras nytta

(20)

är veklig. Alla commoditeter tilhöra de moderne, et fullt fyllande af fanna behof tilhörde antiquen.

Det är otroligt huru en sak blir vacker då ögat röjer en sanfärdig orsak til alt.

Det är otroligt hvad en mångfaldig sammanfattning til dolda behof är ful.

Folket uti Cecena säges vara en kvarleva af et Fransyskt folk och det muntrafte uti Italien.

I almänhet kan man intet kalla Italieneren munter, men aldeles intet trumpen, det är en jämn och stadig nation full af eld.

Qvinfolken i sina kläder gå icke mer i hufvudfärgor, de gå finrandiga, se således orena ut på långt håll.

Vid utfarten for öfver bryggan af et enda hvalf öfver en stor ström med

(21)

låga kanter, de Moderne ha en flags omåttlighet.

Omåttlighet förbjuder det vackra genom et för mycket och med det samma med et för litet.

BOLOGNA. Han återfåg *Raphaëls* vackra tafla *Cicilia*. En artist som *Raphaël* med antique styl är *Apelles*.

En Artist behöfver mycket, intet nog ha vett, intet nog ha eld, han skal som en ungdom känner kärlek, känna det ädla; utan sammanbindningen med tycket af fullkomlighet är en tafla et foster utaf handverk, utan det sköna i det vackra är en tafla et *Raphaëls* mästestycke.

När konsten skildrar en menniska, är det intet nog at den menniskan ser lefvande

(22)

ut, den bör vara den vackrafte mennifka,
och vara lefvande på det vackrafte fätt.

Uti Petronii Kyrka fåg han gamla taf-
lor, altid en välluft at fe, ehvar och af
eho.

I Cabinetterna fåg han en fvärm af
Guido, Guerchin &c. &c. &c. &c. &c. &c.

Raphaël älskade han altid, antingen de
voro af honom fjelf eller af hans Skola, ty,
fåde han, der finner man tycke af ftyl.

Uti Instituten fåg han tafkor af *Tibaldi*.

Ingenting röjer vår Nordifka smak mera,
än det tycket man haft för Plafond, fom
plafonerat.

Öppen himmel i et tak, et rum utan
tak, fådant är yra.

Raphaël hade smak när han uti Farnesi-
na målade tafkor i taket.

(23)

Hvad händer i en plafond som plafonerar? Figureernes förkortning.

När man valt en sådan natur, är det icke at vara utan smak.

Menniskan ser sin like och hela Naturen i egen horisont, fogeln ser i plan. Insecten ser i plafond.

När man uti landet Europa  r nybörjare i en sak, är intet underligt at man f rf ker, efter mislyckade f rf k bör man hålla opp.

Han såg Anatomie faker i vax. Desse hade en ohyggeligare ton, än dem han hade sett i Florenz, men, f de han, de voro intet derföre bättre gjorde.

Han såg *Guides* St. Pierre, så omtalt, så väl målad, så bra conferverad, och så ful.

Vid  fyn af denna tafla blef han bestr rt. Hvad olycka, f de han, at det g r an

(24)

at måla väl med låg styl, och hvad är icke detta för et stort hinder i konsterna.

Qvinfolken hade en afgjord hy i hvitt och rött, näsan uphögd, på bondpigor antique hufvudbonad, bättre folk med svarta sidendukar.

REGGIO. Här fågs gamla och unga qvinfolk kring landet bära til hufvudpryd-
nad en hatt, liten som et löf, utan nytta och utan prydnad.

PARMA. Der återfåg han de vackra taflor af *Correge*.

Alla barn och qvinfolk i Parma hade samma ton af physionomi och färg, som i hans taflor. Färgen är en vacker köttfärg

(25)

fom går i ljusgrönt. Hvar Målare målar sit flägte.

Man blir bestört när man ser stora Theatren.

Landet liknade förtjufta ängar.

PIACENZA. Ännu varade samma flags tycken som i Parma ibland qvinfolken.

Man såg äfven hufvudfärgen på håren vara ljus.

Mellan Milan och Loddi börjades åter de svarta håren.

Qvinfolken med sina ljusa hår gingo likafullt barhufvade och antikt.

Risåkrar, ängar, canaler, planterade träd, utgjorde på dessa trakter et tycke af diktade landskaper.

D

(26)

MEYLAND. Här arbetas mycket af granit.

Qvinfolken af medelståndet kläddes nu på franfyska.

Man kommer norr opp, naturen tar af Bröftbenen fynas, och på bara föttren ådror och fenor. Saken är afgjord, man kan säga, farväl folk på andra sidan om Appeniner, farväl styrka och helssa, orsak til skönhet och smak, farväl vackra natur, Norden nalkas, välkommen oreda.

Architecten *Bramant* målade, hans målning är mästerlig, ej i blomster, ej i små ängla hufvud bland skyar, men i figur och med styl.

Leonard de Vincis stora tafla Nattvarden, är lika med en *Raphaël*.

(27)

Det man intet fant uti hela Italien, var en rätt bygd collonade, omfider finner man den i Sveitzer Skolan här i Meyland, detta är skam för *Bernini*.

Uti Arona är en collosale figur af hamrad koppar, arbetet af nyare tider, figuren en Prest, femtio alnar lång.

Han reste öfver sjön til Isola Bella.

Montesquieu talar om Isola Bella uti *Essai sur le Gout*.

Mellan Braschia och Meyland hade allmänheten utstående kindknotor, dem ofta man ser i Norden. Magert folk för magra, de fyllige fetlagde, hos barnen ej få vackra tycken.

Naturen mister nu sin jenvigt; hos qvinnor syntes bondblygsel, hos karlarne en fjäsaktighet, men det skymtade, det var

(28)

i en liten grad, mot hvad det förblef sedermera.

Här ser man små boskap.

MANTUA. *Julius Romanus* var en stor Artift.

VERONA. Vackra hus af *Palladio*. Har en stor välbevarad collifé. Folkets ögon började bli stora.

VICENZA. Vackra hus af *Palladio*.

PADUA. Målning af *Giotto*.

Han for på La Breuta.

Landet liknade alltid en trädgård.

Folket vid sjön fingo likfom et bättre skaplynne.

(29)

VENEDIG. Han fåg tvänne Lejon af marmor, et Grekiskt arbete, och fyra hästar af bronze.

Tabernaklet och mosaikuerne i hvalfvet af St. Marcs Kyrka af lika stl. Sjelfva Kyrkan i förskämda Grekiska smaken, ej ful.

Den förskämda Grekiska smaken kallas Göthisk i almänhet, man vet at Götherne hade ingen smak, de apade eller röfvade. Tvänne faker som med hvaran slägtas.

Uti arabesquerne i Pompeja och Herculanium är Göthiska architecturen målad, man ser derigenom huru litet man har fog at kalla den Göthisk.

Palladii arbeten täcka, ej rena ifrån infall.

Qvinfolken buro hvita lakan öfver hufvudet.

D 3

(30)

De bättre hade svarta fändukar.

När man öfverger Venedig lemna man Italien.

Omkring gränsen röjer man en slags primitive drägt. Cypressen försvinner, och hvart steg är nu et afsked af Italien. Här kommer en ström som gör gränsen, och på et ögnablick råkar man Tysk mat, Tyska hus, en annan röst, annan fång, andra anfigten. Han tyckte intet om at se få ofta bindlar som bemärkte tandvärk, få hetfigt färgade kinder som bemärkte lungfot, och et slags finneslättja som kallades godhet.

I bergena syntes en annan primitive drägt.

Trakten i Tyskland börjas med höga fjäll, stora barrskogar, hus af timmer, stängflet af gårdfel, vatnkonsterne pumpstockar,

(31)

och qvinfolks hufvudbonaden möffor. Physiquen i menniskan tyckes ockfå vara af en annan art, hufvudet på menniskan är bredt, at fylla anfigtet med liniamenter behöfves stora ögon, quadratisk panna, liten näsa, stor mun, kort haka. At finna dessa anfigten ej bli sköna är lätt, det är troligt at de bli täcka, och de bli täcka.

Nordiska qvinnan får en färg, en ungdom, et infall, som ställer i tycke hvad som braft i fant, friskhets glädjen blandar sig med lidandet af climatets tryckning, och fätter en ömhets stämpel på anfigtet, som ger åskådaren förtjusnings villan.

Norden är hufvudstaden för det täcka, uti Södern regerar det sköna.

Naturen lär få vilja för en vis orsaks skul i climaterne.

(32)

WIEN. Der fer man vackra tycken i mängden af könet.

Cabinetterne äro aktningsvärde.

Tyskar ha mycket i sin natur åt gränslåt, et intet för fann smak; de ha täckhet blandad med tungt, likfom Fransosen har sin täckhet blandad med qvickt, och vi i Sverige med tort.

Uti Ungern fåg man en skugga af den fordna Romerska soldate drägten. Besynnerligt finna den skuggan utom Italien.

Detta är en flags helgedags drägt, om hvardagarna brukas en flags busaroner, hvilken afritad med städade fällar, med et ord idealiserad, blir lik Dacernes drägt på Collonerne Trajana och Antonina.

Manfolken ha mustager, och i håret lika Italienare.

(33)

Qvinfolken gå nästan barhufvade.

Uti Österriket bära bönderna fina böxor
i hängsle och bruka pjexor.

PRAG. På landet heta sommaren gingo
qvinfolken i fårskins tröja, och hade fina
hufvuden för folen infvepte i ferveer.

DRESDEN. Man refer öfver trakter
af Lava.

Husen blifva små, tre våningars hus lik-
na modeller på tre våningars hus. De äro
ändå större än i Stockholm.

Man kan se hvad storlek de Italienska
hus äga och de i Wien.

Trakten är vacker, hvad som finnes
och försvinner för ögat i Italien, gör nu
en stor efect, små strömmar, små berg.

E

(34)

POTSDAM OCH BERLIN. Ögat tror sig finna flera colonner här än i Rom, men ögat frågar öfveralt, colonner hvad gör ni.

STRALSUND. På andra sidan om Anclam fåg han redan gråftenar.

(35)

Religionerne.

Uti intet land en få fann Religion som uti Europa, och uti intet land som Europa der folket äro få förderfvade på jordklotet; felet ligger då hos dem som sköta en fann Religion.

Hvar gång Prester hemta lefnadsnöjet ur det verldfliga, blir hvad Religion det må vara illa skött. Då Presterne hemta sit lefnads nöje ur det gudomliga, händer alltid hos dem et förfakande af det verldfliga, och hvad Religion det må vara blir väl skött.

(36)

Om Regeringar.

I hela Europa syntes en Regent öfver alla Regenter, och denna Envålds Regenten var en samling af lefvande varelses, som alla hade sin lust i väldet. Sådant skulle nödvändigt hindra Lagstiftarne at stifta, och folket ifrån ordning; Folket måste gripa til förbudna nöjen, de rena försvunno: Ordningen och alt, ända til och med det VACKRA led; En märkvärdig sak i förstörelsen.

(37)

Om Ordning.

Uti de Länder jag varit i Europa såg jag ordningen likadan, och det var en naturlig sak. Måsta omforgen var at skapa straff, i brist på medel at fatta folket ur stånd til fel. Denne omforgen låg i obehörigas händer. Ingen fann borgerlig ordning, ingen fann upfostran; Regenten kunde intet mer än rätta, men intet tillkapa; alting framfördes i skepsbrott; ändamålet var ständigt icke at komma i lycka, men at komma ur nöd. Detta förstörde naturliga nöjet, och fatte en stor förfummelse i det hela, deraf blef kringspridt öfver-

(38)

flöd, krigsfolk under gevär, och fatte människans nöjen i nyheter. Jag såg ingens om-tanka kunna rå på folkhopen, skadelig metall til husgeråd, oartad föda, påskyndade arbeten, ohelfa och hafvetverk.

(39)

Om Handeln.

Den förde alt i Samhället med blotta uträkningar, och i hvilka uträkningar moraln icke var innebegripen. Den lade grundval för orättvisa, och väckte begär för saker utan gagn. Den gick sina egna steg utan at vara innefattad i Lagstiftningen; den gjorde hvar dag upror emot Lagstiftarn, och tog et herrevälde utan namn.

Det var Handeln som öfverändakastade Prestväldet, den omkullkastar med tiden Kungaväldet, den tål inga moraliska sammanband, all finnes ordning ska vika om intet handeln fjättras.

(40)

*Hvad ordsaken tyckes vara til
den skilnad, hvilken synes mellan
vårt Tidehvarf och det fordna.*

-
- 1:o **R**omarn hade rådt en tid öfver Europa, på et annat sätt än fordom han rådde; fordom med fvärd, nu med bok. Och han har alltid rådt öfver Europa i stort.
- 2:o De Nordiska folklagen blandade med Södern fina egna feder. Deribland var qvinfolksfriheten det hufvudsakliga.
- 3:o Compassen lärde hvar och en lefva på andra ställen än i fina fädernesland.

(41)

Detta äro de hufvudfakerna som stält Europa der det nu står, andre seder, andre tänkefätt, andre ändamål. Förut rådde en styrka och man fick i sina nöjen en ordning och en varaktighet, nerverne ha fått en stöt och man kan intet uthärda hvad som sker på et alfvarsammt fätt. Man har tappat på utbytet, fordom voro olyckorne af en grof art, men nu af en känslfull art, fordom voro lyckorne på et starkt fätt, de äro nu på et ovist fätt.

F

(42)

*På hvad sätt Italien tyckes vara
i sit läge delt ifrån Norr, och
på hvad sätt Frankriket tyckes
höra til Norden.*

Det tyckes at norr om Friolska, Alpiska och Pyreneiska bergen bor et enda folk, som sträcker sig til Norra Polen. Söder om dessa berg har jag sett Italienska folket: En slägt, men föränderlige inom sig: Söder om Appeninerne är et annat skifte af samma folk; Söder om denna bergsträckan som flutar sig vid Terracina, återigen et annat

(43)

skifte , snedt öfver Hafvet åt öster bo Grekerne.

De stora bergsträckorne tyckas löpa ihop i Alperne, dessa kasta sina grenar genom Savoyen och samna om Frankriket norr om, et stycke från Calais: den andra sträckan går söder om samma land, och der Hafvet släpper börjas Pyreneerne, detta fätter Frankriket i en låda. Man kan tro at bergsryggar genom sina spetsar och långa sträckor i anseende til verlds electriciteten kunna dela land i climat, äfven som polcirclear dela jorden i climat, det ena för den orsakens skul, det andra för en annan orsak.

Italien tyckes vara för sig sjelf. Norden och Frankriket en class ihop, hvaruti Frankriket är en ferskilt del.

(44)

Om Nationernes Physique.

För et godt öga fynes på köttet, at physiquen måste vara mera fatt och mogen på dem som bo Söder ut än Norr opp. Det gifves äfven tilkänna på deras växt. Förhållandet emellan lemmanne för at utgöra en fullskapnad, och rörelsen i deras ställningar för at göra en expressiön.

Håret.

Det svarta håret är öfveralt bland de Södra folkslagen, det ljusa tilhörer Norden, i Söder krusigt, i Norden rakt.

(45)

Ögonen.

De bruna ögon äro få almäna åt fö-
dern öfver Alper och Frioler, at man uti
Italien aldrig fer de blå, uti Norden fer
man i mängden blå ögon, ibland de bruna.

Färgen.

Man fer Genuefare och Provenfalare
brunare än de öfrige uti Italien. Hos kvin-
folket är färg-ton i hullet grönt och pion-
rödt.

Uti Norden celadon och rofen-rödt.

Hullet.

Bondfolkets händer äro icke beklädde
med et groft och skarpt hull, och fina hul-
let får icke fräknar på andra fidan om
Appeninerne.

(46)

Tänder.

De gamla behålla tänder.

Utseendet.

Så magra och få feta finnas icke uti
Italien, som i Norden.

(47)

Om Physionomier.

Det bör icke vara inbillning, at hvar folk äger sina egna physionomier. Den Italienska skulle jag beskrifva, om det gick an at beskrifva physionomier. Jag vil endast säga, at på andra sidan om Appeninerne äro anfigten teknade med en slags stadga, och uti Norden med en viss slapphet; at tala som Artist ligger i deras anfigten en bättre styl än i Norden, at tala som allmänheten ha deras anfigten en bättre art.

Skilnaden i de Nordiska anfigtens teckning och de Södras, är at streckena i de

(48)

Södras contour går i denna ton och
i de Nordiska i denna .

Det ena är i en mera tät ton, det andra i en mera slapp ton.

(49)

Om Klädedrägten ibland Folket.

Alla qvinfolk i Italien gå med upkransadt hår. Åtskillige ha större eller smärre, mera stärkte eller ostärkte kläden på hufvudet. Kropps drägten tyckes vara på somliga ställen hvad man kunde kalla primitive, så enfaldig i sin sammanfattning, at de delar af hvilken den består icke ännu äro tillskurna, af alla drägter tyckes det vara denna som bäst klär.

Jag har sett en sådan drägt på gränsen vid Kärnthen, som går sedermera til förändringar, med hvilka förändringar hufvudbonaden åtföljer, denne tyckes visa småningom huru et fritt kläde afstympadt, kringskurit

(50)

och federmera tilfydt med spetsar, skapar sig til den almäna Europeiska flygel-mössan.

Karlarnes drägter bland folket äro mera nys antagne och med jemkningar, de äro i den Fransyska snitten.

Lavants tröjan och rundskurna kappan äro likväl antique efterlemningar, hvilket synes på några målningar, och på drägter som vara ännu.

Karlarnes hår behålla sin naturliga växt ifrån sin virfvel från hjeffan ned åt pannan, det afklippes strax nedanför hargården och behålles något längre i nacken.

På samma sätt gå de med håret i Ungern.

Uti Norden behålles håret lika långt afklipt och strukit alt bakut.

Den förderfveliga drägten snörlif brukades intet uti Neapels land.

(51)

Några Bruk.

Qvinfolken och karlarne uti Italien bära icke på ryggen, men på axeln och hufvudet.

Uti Tyskland och Frankriket bära qvinfolken på ryggen, och få en framstupa ställning, eller gå de lutade baklänges och bära på magen.

Detta bevifer en slags ofullkomlighet uti åtbörder mot Italienskan.

(52)

Tycken, och Sedvanors likhet.

Tyskan och Fransyskan bära möffor til hufvudbonad.

De bära på lika fätt fina bördor.

Kördonen äro likartade.

Franfosen och Italienaren likna hvaran i språket, i röstens styrka, i hårets almäna färg, i fängkläder.

Franfosen och Tysken likna hvaran i anfigtets tycken.

Italienaren är olik Franfosen och Tysken i anfigtets tycken.

(53)

Olikhet och likhet i Lefnadsfättet.

Franfosen liknar Tysken , och liknar intet Italienarn. Franfosen och Tysken äta i fällskap. Italienaren njuter dessa naturens grofva behof enfammen utan prunk.

Alla Nationer i norr om Alperne begära qvinnan för fina ögon. Könens fällskap med hvaran hos dessa Nationer är nödigt.

Italienarn har denna fällskaps frihet genom imitation efter Nordiska folkflag , eller af en gemensam Religion ; ty alla Söderländska Nationer fätta en sträng ordning emellan könen , då de följa naturen. Detta hafva ockfå Lagstiftare gjort när de innebegripit

(54)

könet in i Lagarne. Qvinnan är intet brott-
flig af sig sjelf, men karlen retar och faller
sjelf i förfummelse, lättfinnighet, oordning,
och förlorar en vifs mandom i tankefätt, han
får en slags naturlig lefnad in i Staten, som
intet fogar sig med öfverenskommelsen i en
Stat. Denne oordning är i Norden intet så
farlig, i Södern vore den farlig. I Norden
hjelper man sig fram, i Söder är man antin-
gen stor eller förlorad.

(55)

*Om Nationernes sinnelag i en
uprörd ställning.*

Italienarn är intet lätt upretad at bli arg:
Han blir mördare när han blir arg.

Franfofen blir lätt arg, skal således in-
tet mörda.

Den Nordiska blir aldrig mer än ond.

Italienarn är således intet ficken.

Franfofen är ficken.

Den Nordiska är ficken.

Italienarn har intet enviges-kampen til-
lagd sin natur i almän lefnad.

Den är naturlig hos alla de Nordiske.

(56)

Italienarn är således kallfinnig för ohöflighet, för små sqvaller, för små förtal, och för små orättvifor i feder.

Franfofen och den Nordiske är aldeles intet kallfinnig för små orättvifor i feder.

Italienarn hämnar ingenting annat än verkligheter, och alle Nordiske hämnas fåfånga med mera begär än verkligheter, en besynnerlig sak; och kring Östersjön när hämden företages för en verklig sak, blir den få tiltagen, at den aldrig hinner en gång komma på förslag, utan dör. Af alt detta händer den vändlighet i Nordiska Nationer, och den styrkan af dygd man fett uti Italien.

(57)

*Om Nationernes Laster, som
komma af sinnelaget, och
Oordning.*

Italienarn när han rövvar, mördar intet.

Franfofen gör merendels bägge delarne
på en gång.

I Norden har man gjort få med.

I sjelfsvåldiga lefnaden är Italienaren
hemlig. Den Nordiska skryter.

H

(58)

*Om Nationerne när de öfva
Grymhet.*

När Fransoser och Italienare öfva grymhet sker det rätt och slätt.

Den längre opp i Norden, när han öfvar grymhet brukar gyckelspel.

Tager rättvifan svärd hos de två förra Nationer sker det med gyckelspel, uti Norden rätt och slätt.

(59)

*Om Folkets Dygder och Ofeder
i sammanlefnad.*

Italienarn har inga öfverdrifter i fättet at lefva. Ej löjlig, ej plump, ej hård, han är alfvarfam i böjelser, eldig i lek och stark i hämd. Superi, skryteri, flagskämperi är honom obekant.

Italienarns alfware i böjelser, samt naturliga lätthet at finna, se och begripa, tillsammans med en vårdlös Regering föder skälmstycken. Samma folk med upfostran och tillsyn använde sin styrka på et annat fätt.

(60)

Italienarns hufvud - odygder komma af en flags styrka.

Italienarns hufvud - dygder komma af en flags styrka.

De Nordiske folkslag äro behäftade med en öfverdrift i fättet at lefva, de utöfva sin styrka med språng, detta fätt ger ingen kraft, men gör en hetfighet; här af kommer inga storverk, men de vanliga hastverk. De suppa, de skryta, de slåfs, de öfva fåfången, och äga det första smickret i sina ändamål, des- emellan dvaljas de i dvala, och uti en flags finnes hvila taga de en stor hvila. Climatet gifver dem en flags nöd, en kort arbetstid och lång hvilotid, och således bjuder dem at ha detta lynnet. Det är naturligt at de Nor- diske ska äga afvund i motgång, det är

(61)

naturligt at de Nordiske ska äga öfverdrift i medgång.

Deras hufvud - dygd är Våld , och deras hufvud - odygd Afvund. Källan härtill är öfverdrift.

Fransosen är mindre tung , således hastigare , har mera mångtanka i sin öfverdrift , således hårdare. Hans hastighet och hans mångtanka gör honom qvick , hans qvickhet och hans öfverdrift gör honom ostadig. Det är svårt at säga hvad Fransosen är.

Hans hufvud - odygd är lättfinnighet , hans hufvud - dygd är lättfinnighet.

(62)

*Om Nationernes Art, Lynnen,
Gry.*

Gemena folket utvifar arten, det bättre upodlingen, men upodlingen hos de bättre behåller en art af fjelfva arten i folkslaget.

Italienarn fätter intet det fanna i classen af det fåfanga, och fätter intet fåfangan i classen af det fanna, han äter i stillhet, och i bygnad och hofhållning gör almånhetens ögon til viljes med all den prakt et tidehvarf begär.

Italienarn har en flags ordning.

Folket i Norden de förbyta faken, i fina naturliga behof fätta de prakt, och hvar-

(63)

est prakt gjorde en verkan, der fätta de hushållning, de gå tvärt emot faken. Det kommer deraf, at deras naturliga öfverdrift och lättfinnighet bjuder dem i hvart ögnablick at påminnas om den öfverflöds lyckan de kunna ha, deraf kommer en fattigdom, som förbjuder dem hvad de borde ha.

Om man ej i Norden lockades af mat, skulle man kunna glädja hvaran med de ädla och de varaktiga foster af nöjen. Men Norden är ej skapad för det varaktiga. Norden är skapad at förstöra, at gripa och njuta i stället för at skapa och underhålla; den förra driften tillbaka hållen ifrån andras förderf, gör det förderfvet, at man förstör sig sjelf: En gifven drift tål inga hinder, naturen har befalt och faken verkställes.

(64)

Franfosen är en glad Nation full af hetfigheter, Norden är en tung Nation, full af hetfigheter, Italienaren är mogen, och full af eld.

Denne föker måtta och får välluft, de förre föka välluft och få öfverdrift.

Italienarn föker et fant i Naturen och får et flort.

Den Nordiske föker et flort, och får et för mycket.

Den ena är gjord at njuta starkt och länge, de andre äro gjorde at njuta haftigt och ofta.

Den ena är gjord at skapa.

De andre at förstöra.

(65)

Om Upodling.

Nationernes upodling i mer eller mindre grad ankommer på deras Prester, hvilke förbjuda eller tillåta viffa faker.

Uti hvad delar de finnas upodlade ankommer på deras Regerings fätt, hvilke behöfva eller icke behöfva viffa faker.

Hvad framsteg en Nation gör ankommer på lynnet, och lynnet på climatet.

Det bästa climatet i Norden är i Frankriket, der finnes också af de Nordiska det skickeligaste folket, men der bredevid finnes et annat land, som har sit folk i en mera ordning i almän lefnad, och således med et likom fämre folk öfvergår Fransosen.

(66)

Uti alt hvad Italienarn tillåtes at tänka, hinner han längre än de Nordiske. Fria Konster, Musique, Gyckel-spel, Ridskolan, Fäktarkonsten, Luftspringar-konsten &c. &c. Han kan således intet lyfa i et philosophiskt och i et politiskt tidehvarf, alt är hos honom Andligt, och i hus nöjen.

(67)

Rom.

Rom är ingen vacker Stad, men gifver
tilkänna stora steg menniskan gjort ifrån och
til Barbarifmen, den förvarar aktningsvär-
da qvarlefvor af DEN FORDOM UPODLADE
VERLDEN.

(68)

St. Peters Kyrka.

Bramant lofvade ställa Rotunda i luften, men oaktad all barnslighet var hans planritning den bästa. Den planen af *Michel Ange* var också en vacker planritning, men en evighet af efterkommander skämde bort så många förslag, och den i trehundra år under arbete stående Kyrkan blef ful, grann, häklad, och berömd.

När man frånvarande hunnit befästa sig i den tro, at Kyrkan är et konstens mästestycke, och då man träder midt för facaden, är det intet underligt at man tycker se det man så ofta hört. Men då man utan för-

(69)

dom för prål, ser des orediga grundval, collonaden ha förkropning, Kyrkan likna et bopningshus, des Dom stå naken i vädret, finner man at om bygnaden haft utseende af et Tempel, om des Dom hade tilhört bygnaden, om ej borggården ägt qvickhets fund i perspectiv, men låtit ögat skönja en naturlig perspectiv, om collonaden stått ren, hade denna Kyrka i alla tidehvarf varit en vacker Kyrka, fast icke classique.

Inuti är Kyrkan som i fall en bygnad hade växt och tiltagit i et jemt förhållande, derutaf hände nödvändigt, at rummet intet blef nog stort änskönt folket blef för smått, om på detta fått man bygt Kyrkan som hälften af Rom, hade man önskat henne stor.

Kyrkan är för stor, våre behof taga oss sjelfve til scala, kroppen har en vis

(70)

rymd, vår famling är et vist antal, röstens styrka på et vist afftånd, deraf følger at rum ha viffa proportioner och kunna gifvas äfven för stora som för små.

Ögat har en regel deri at det har i sin natur menniskans behof.

Men om man ville göra en fak besynnerlig och derjemte behålla det vackra utseendet, som alltid sker då faken blir begriplig, bör man alltid frelsa någonting i hufvudfaken ifrån granskningen, och detta sker då likheten i den delen sjelfva faken vil härma är bibehållen i et stort.

När en fak går ifrån sit almäna förhållande i behofvet, gifs sedermera hvarken öga eller gräns, om intet man får fästa sig på en annan natur.

(71)

Man bör då få laga at någon ting behålles i formen, som kan likna någon ting stort.

Naturen har gifvit oss stora berg til et mönster för stora massor. När en sak har en viss bredd, en viss längd, en viss högd, följer icke deraf en likformig proportion under tilltagandet til stort; när Naturen lägger en massa sker det ej allenast i sammanhang med materiens egenskap, utan ock med massans mängd, och hon gör et stort berg helt annorlunda än et litet.

Ännu en sak, de gamle, altid våra mästare, fatte utom en viss bredd i hvad de gjorde högst, äfven en viss måtta i högden i hvad de gjorde bredt. Detta ligger äfven i naturen, et stort berg har diametern af sin fot större än perpendikeln af hela berget i den

(72)

mon det blir högt, eller ju större bredd ju mindre högd i samma proportion.

En annan sak, en massa samlad för att höjas i vädret bör för ögat visa en angelägen sak, nämligen en förfäkran om sin stadga. St. Peters Kyrka är bruten på taket i två små och en stor Dom, faken borde äfven likna naturen i den delen; Ju större ett berg verkligen är, desto jemnare yta tyckes det ha.

När man antog dessa lagar kunde man med ett litet göra ett stort, man bedrog ögat med behag, och kunde intet falla i det fel att göra en stor sak liten.

(73)

St. Peters Dom.

De gamle, våra mäktare i fanning och smak, bygde Pantheons Dom infattad i fidoväggar, denna förfigtighet bemärkte något stort.

Våre Domer stå nakna i luften, visa sig lätta och föra oss ifrån at de äro store. St. Peters Dom kan således intet ge någon naive idé om sig sjelf.

(74)

Om Smaken uti Neapel.

Här får smaken sin grundval uti et blindt tycke, utan Lag, utan Vett. Den yrar i tanklöshet med ingen befallning åt andra Nationer. Således gör denna smaken intet ondt. Tag bort deras ornamenten, få fyrkantige och välstöpte hus kvar, utan förkropningar. De store arbeten hos dem se stora ut. De förbjuda tilhörigheterna at arbeta emot saken. När man med skäl förfakar smaken i deras obelisquer, har man likväl intet orsak at vredgas, man ler åt en massa några roliga barn famlat.

En lätthet skönjes i Neapolitanska lynnet, kärphet, fräckhet, niskhet, plumphet,

(75)

torrhet och tyngd äro banlyfte ifrån deras klimat. Folket leka i konsterna gladt och fritt, och som de ha ingen stadga, få de grant; men de hafva aldrig förvandlat Saken i Granlåt, blott fatt Granlåt på Saken. Deras smak uparbetad vore den enda i Europa som kunde bli ideal.

Deras mynt i Grekiska tiden visaf os en fanning häraf. De ha ingenting medfödt emot smak, och den tiden med sin smak lika som nu, ägde de derjemte lärdom i fammanfättning och hade begrep om prydnaden. Deras mynt bevifar at de lika med de andra Greker öfvergingo Romarne.

(76)

Neapolitanska Skolan.

Denna Skolan öfvergår den Fransyska i naturlig smak. Och Fransosen har ingenting öfver Neapolitanska Skolan mer än den äran, at en gång i sin lifstid härmat den Romerska. Och detta har aldrig Neapolitanska Skolan gjort.

Fransosen alltid kärf, stympad och öfverdrifven, är utur stånd at hinna et oskyldigt lynne i någon konst, han har af nöden at stödja sig på andra och vara qvick.

Desse Skolor jemföras efter de bägge ha en glad ton.

Det gläder ögat at se Neapolitanarens medelmåttiga taflor, alltid vackra anfigten,

(77)

täcka lemmar, lediga ställningar, klar färg, fri, men begripelig sammanfattning, ingen Konst, intet band, godt och utan möda.

Om denne Skola haft tillfälle til de fanna principer i Konsterna, och i barndomen fått med alla sina sinnen se och känna det vackra i människan, monne de intet fått en sann känsla af dygd, så nödig för expression; en öfvad helhet inom sig och för ögat, så nödig för teckningen och ställningarna; en städad ordning i sinnet och smaken, så nödig för ornamentet: monne intet de hade behållit Lagarne af ordning och skönhet, och ännu varit Greker i vår tid?

Et sådant hopp kan man ha om denna Skola, änskönt *Raphaël* och *Jules Romain* funnits til.

(78)

*Om Antiqua Målningarne
i Portici.*

Erfarenheten visar, det en almänhet af Nordiske folkslag ej i sin första känsla omtycker skönhet. Vår almänhet ger sin aktning åt snille-mödan i en Konst, man vil se en Konst vara en Konst, och på det öfverdrifna i en smak, man vil se det yppiga kring det täcka.

Men de första intet skönheten strax. Den Artisten som inträder i Porticis CabINETTE är från Norden, och de målningar der

(79)

fitta äro utkast efter et skönt man ej i hast förstår.

NB. Målningarne i de upfundne Städer äro tapeter eller väggmålningar, gjorde af de små Målare, hvars slägte ännu måla i Troja och i Hio; detta uphöjer konsten i antiqua tiden.

Artister i våra tider ha en tung idé om skönt, vår lefnad, vår ro, och den olika upfostran vi ha inom få många classer af folk, förbjuder känslan om et fant, vi lefva fålunda i okunnighet om det rätt vackra i Naturen, om det rätt fanna i ordning, och om fann smak.

Det moderna ögat i Portici Cabinette söker endast efter hvad det förstår, och dessa taflor vårdlösa hvad det moderna ögat förstår. Taflorne äro gjorde åt deras egen lyckliga tid, och de uttrycka hvad det anti-

(80)

qua ögat förstod; det bör då intet förefalla
alt för underligt, at så många gått flata ifrån
Cabinettet i Portici.

(81)

Bronze Cabinettet.

Man finner dem som tro at våra Handtverkare arbeta lika väl, smaken undantagen. Men när man ser kärl, gångjern och skräp, mått och vigtskålar &c. &c. som tjent i bättre och sämre hus, i Tempel och kyrkan, lika aktsamt, väl och täckt gjorde, synes at Handtverkare i få liten Stad som Herculanium böra hedrat sin tid mera, än hvad de hedra, som i et litet antal nu sitta i två stora Hufvudstäder London och Paris.

L

(82)

Om Fria Konster.

Uti Konsterna hafva de Nationer gått skickeligast, som inom sig haft den mästa ordning i seder.

Med mästa smak hafva Konsterne gått i de Nationer som haft bästa klimatet.

Flandern och Holland der gingo Konsterne långt, men utan smak.

Uti Italien åtfölldes Konster och smak på et bättre sätt.

Grekerne ha nu inga Konster, och fördom öfvergingo de alla Nationer.

Konsterne nu för tiden öfvas af Nordiska folkslag, man känner Konsternes nuvarande värden, och man finner at Konster och smak rätta sig efter seder och klimat.

(83)

Anmärkning.

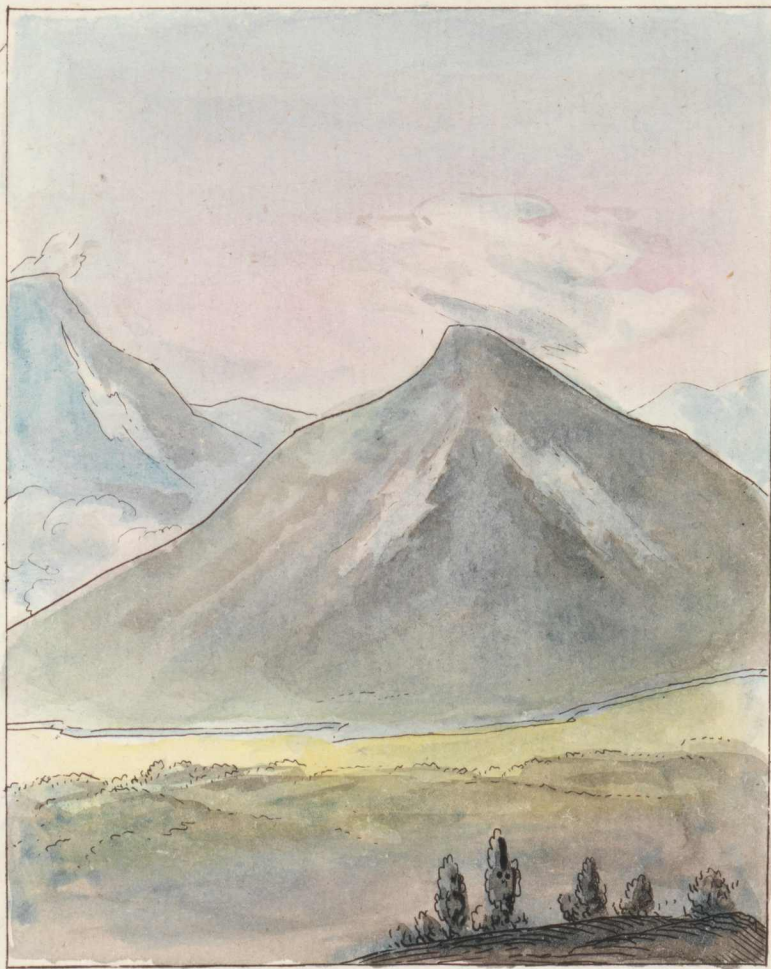
Det folk hos hvilket ordningen fått herraväldet, eller det folk hos hvilket alla ting efter menisklig grad uttänkas och verkställas, det måste bo i et godt climat, efter organerne i det lefvande der vinner en stor styrka, och behåller en stor måtta.

Man har tid at tänka och njuta i et godt climat, mer än i norr, der climatet fätter en stor nöd i våra behof, och en stor finnes hvila då nöden är förbi; fjelfva climatet kastar ur hvila i hastverk, och kastar ifrån hastverk til hvila.

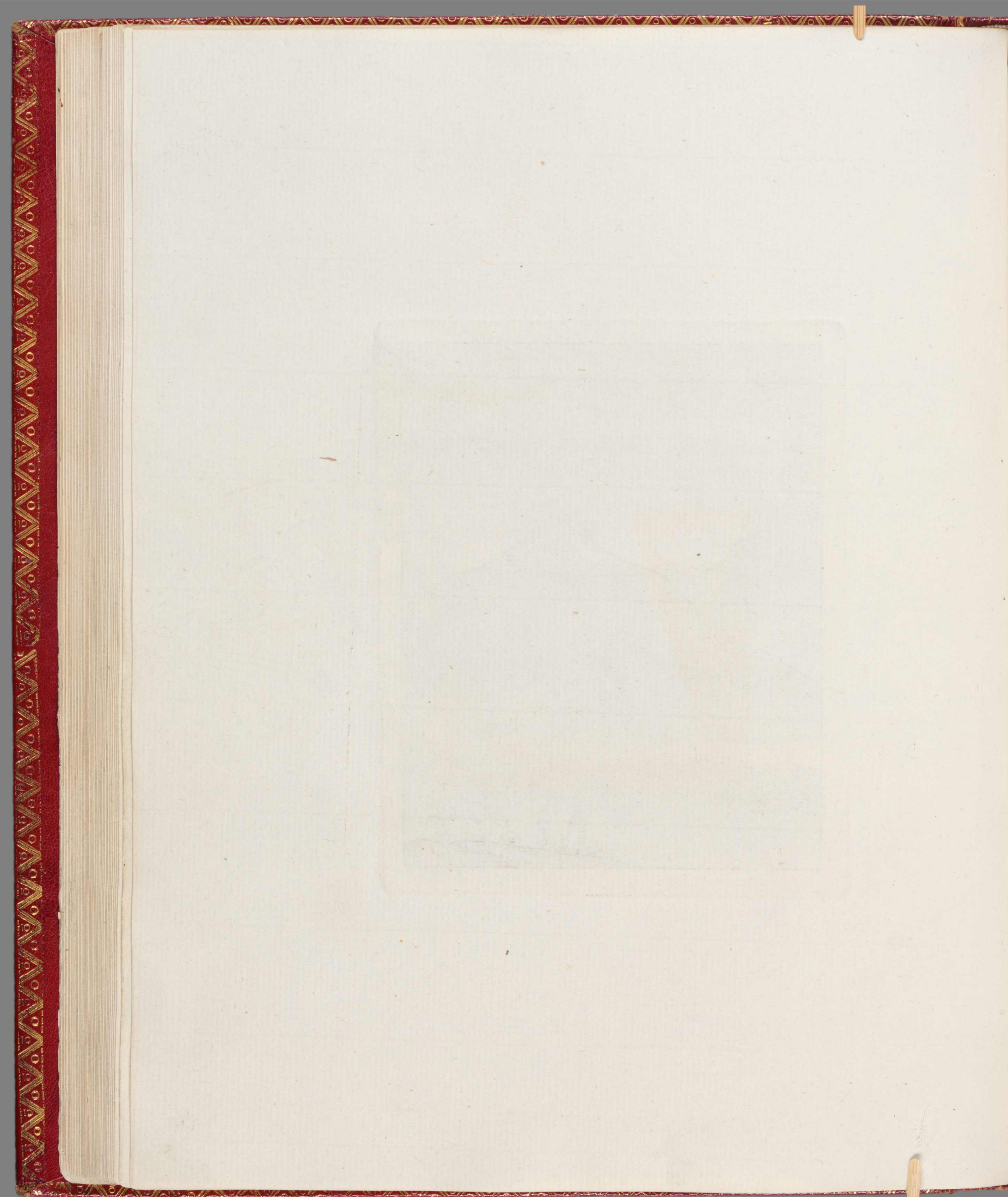
Nordiska folkslagen ha finneslättja och våld i fina känslor, detta föder en driftighet som afftympar den tid, hvilken fordras at mogna en sak, eller ock om tiden bibehålles,

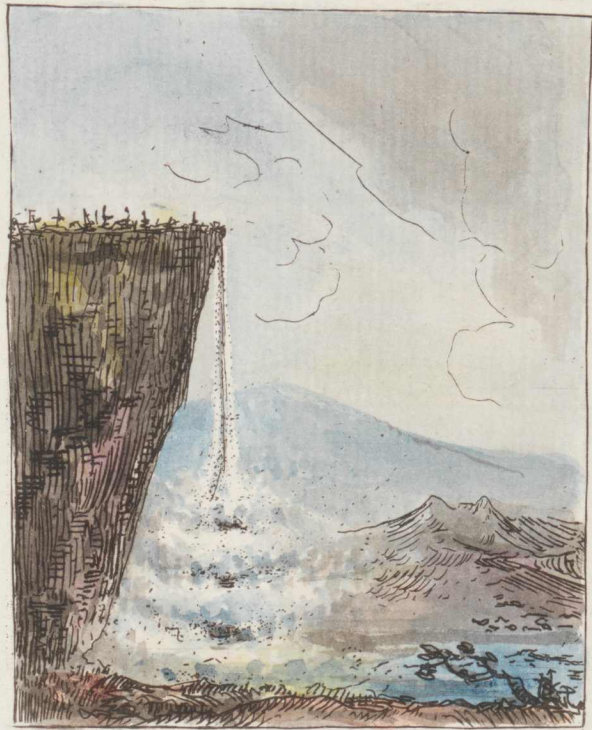
(84)

aftynar eld; man kan intet begära en fann konst och en fann smak i Nordiska climater. Store Artister i Norden hafva fökt motsatsen häraf med stor styrka och stort genie i sina arbeten, men bevisat derjemte, för sig sjelfve med en stor ära, fanningen af ofvanstående anmärkning.

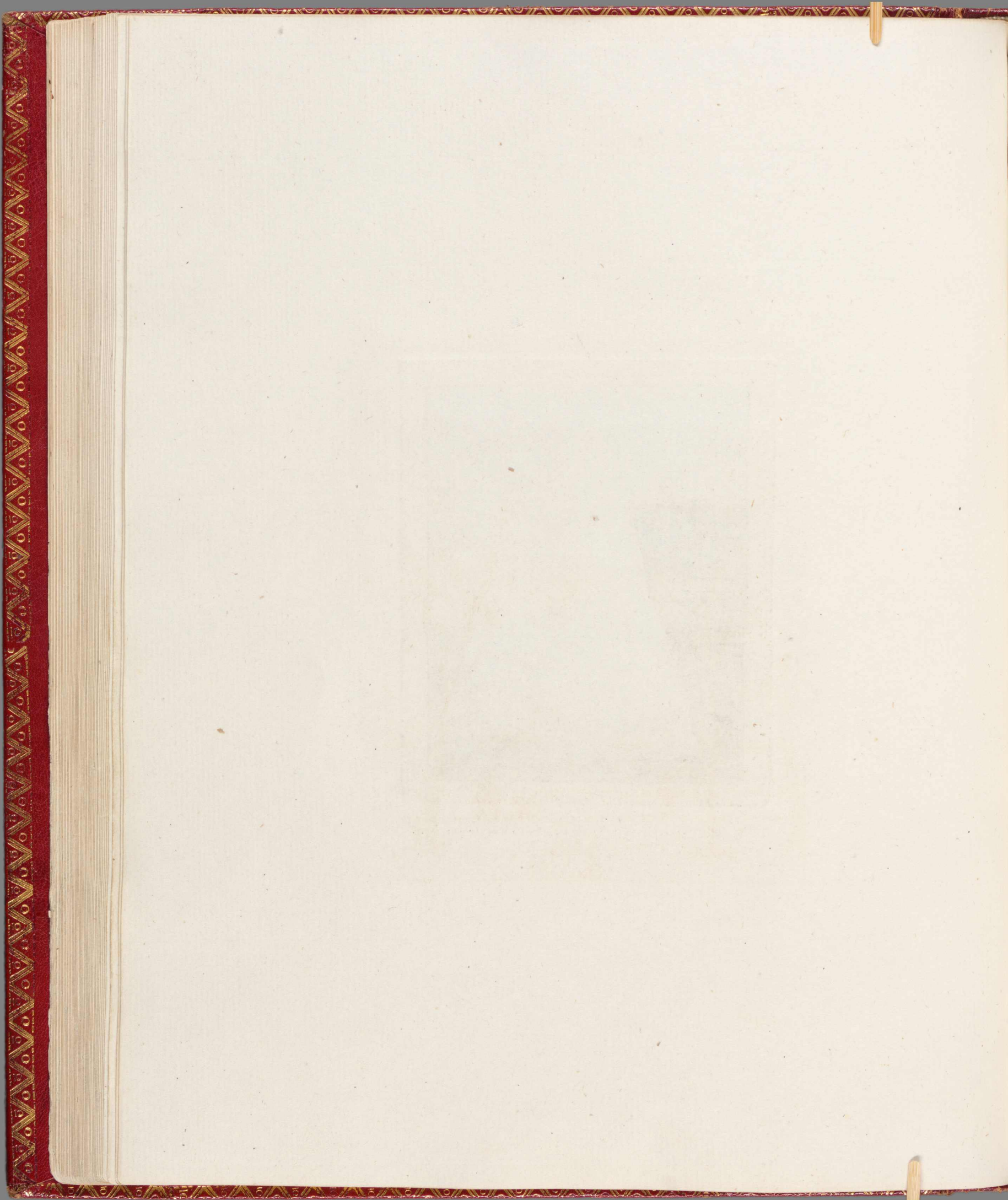

p. 3. l. 3.

p. 17. l. 16.

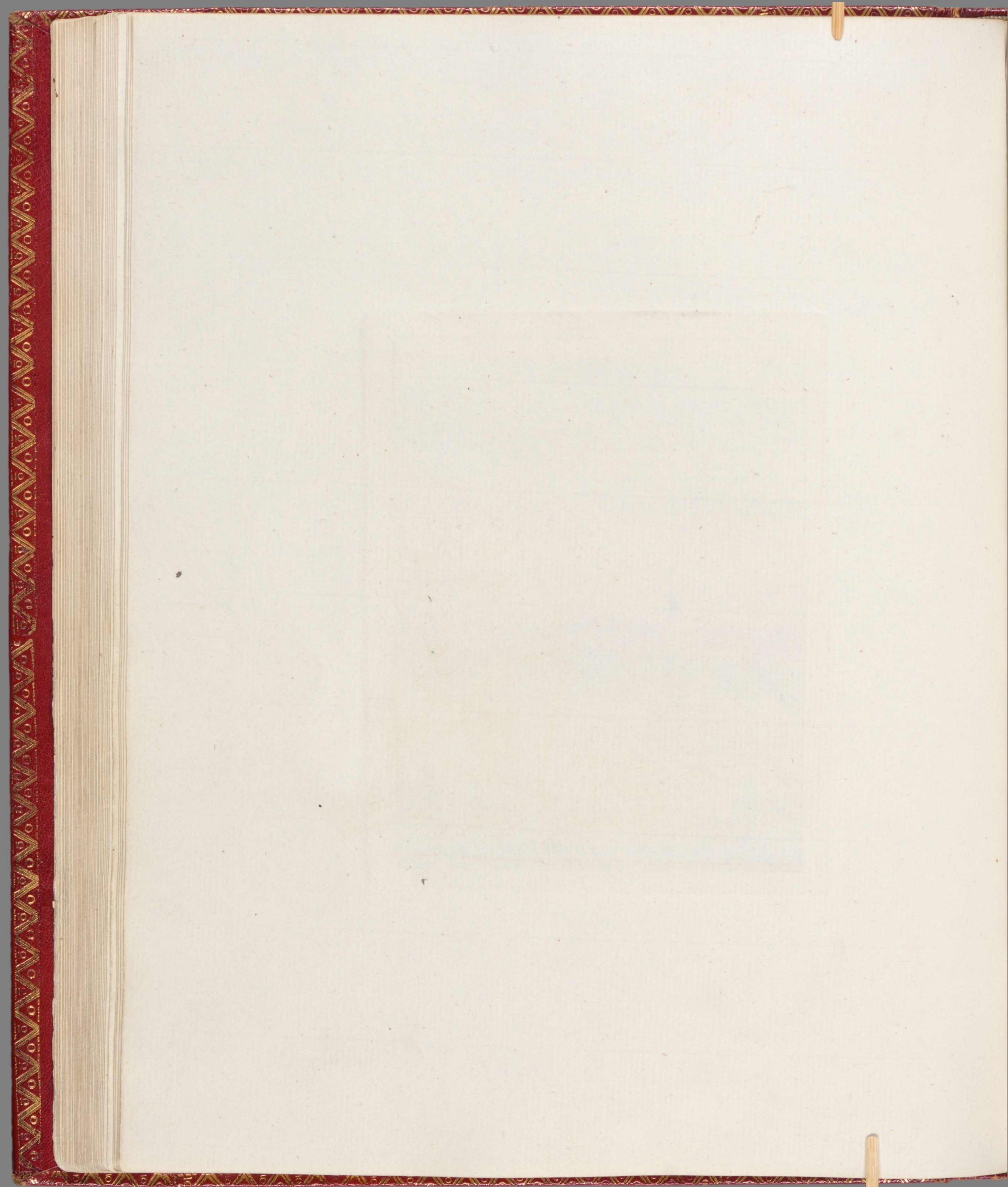

12. 4. 1. 8.

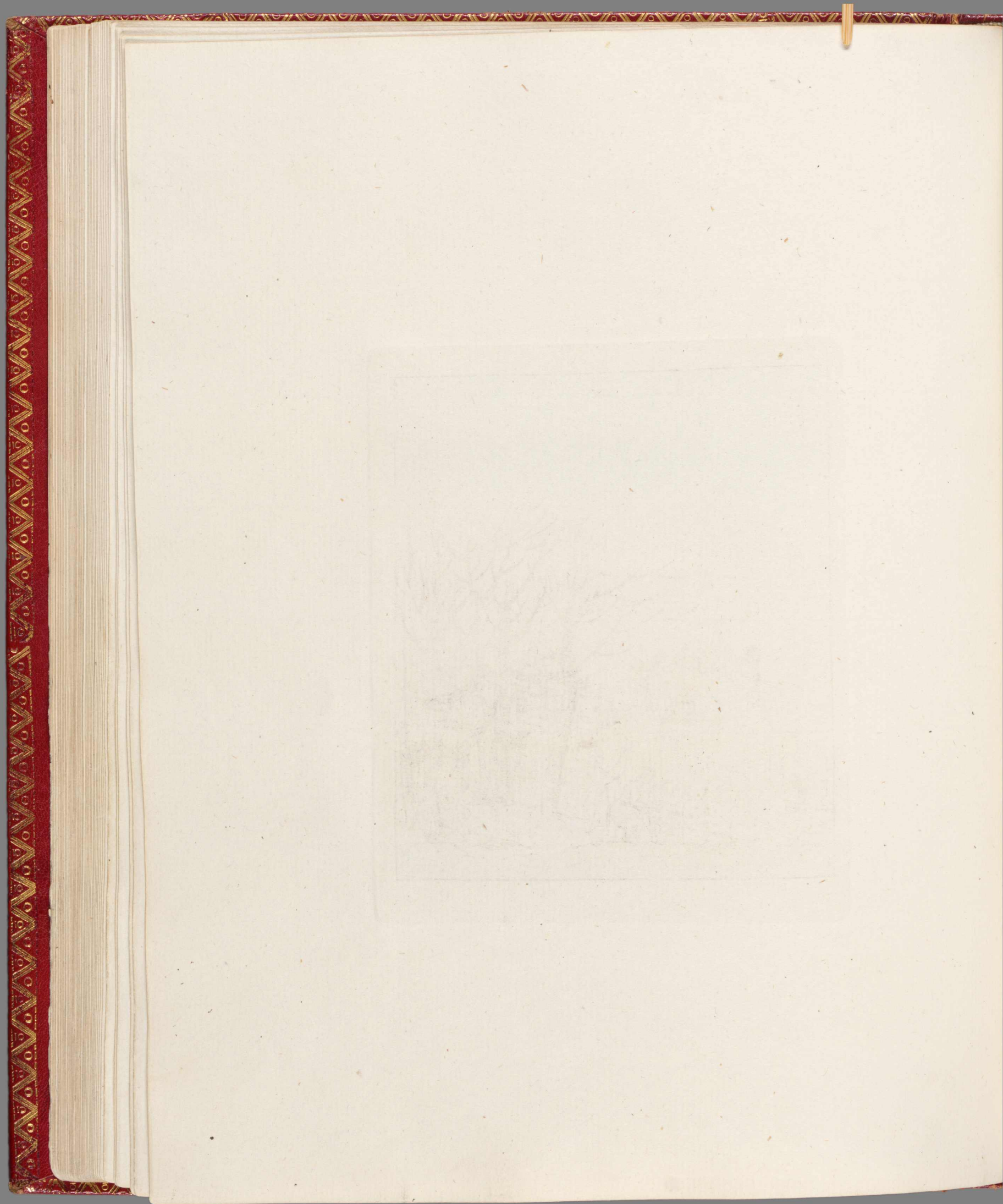

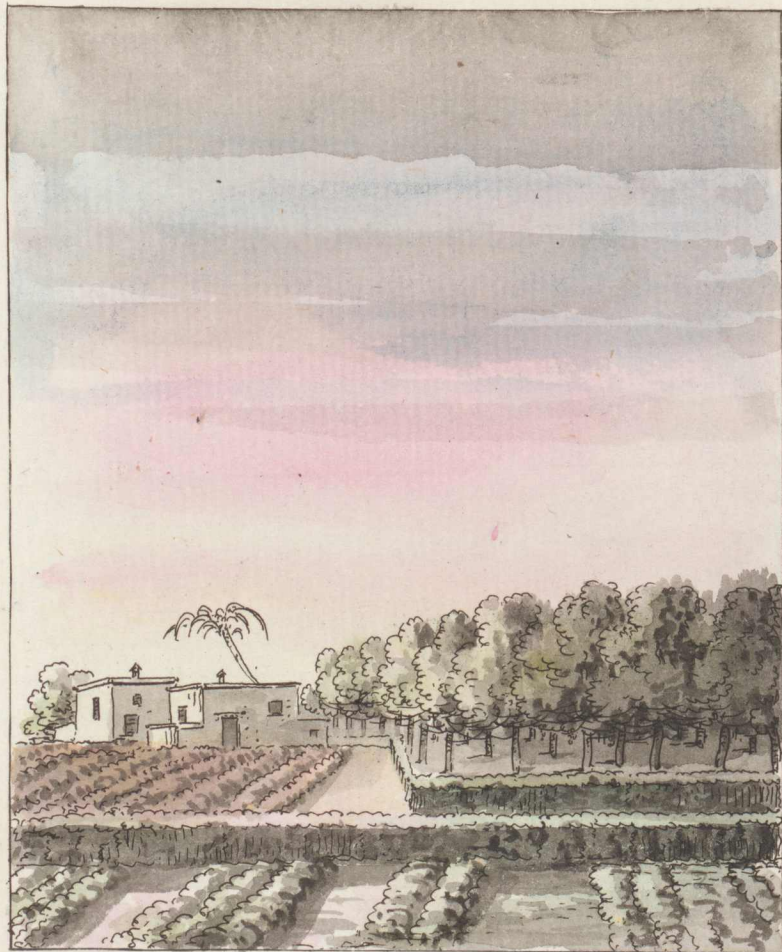
р. 6. л. 7.

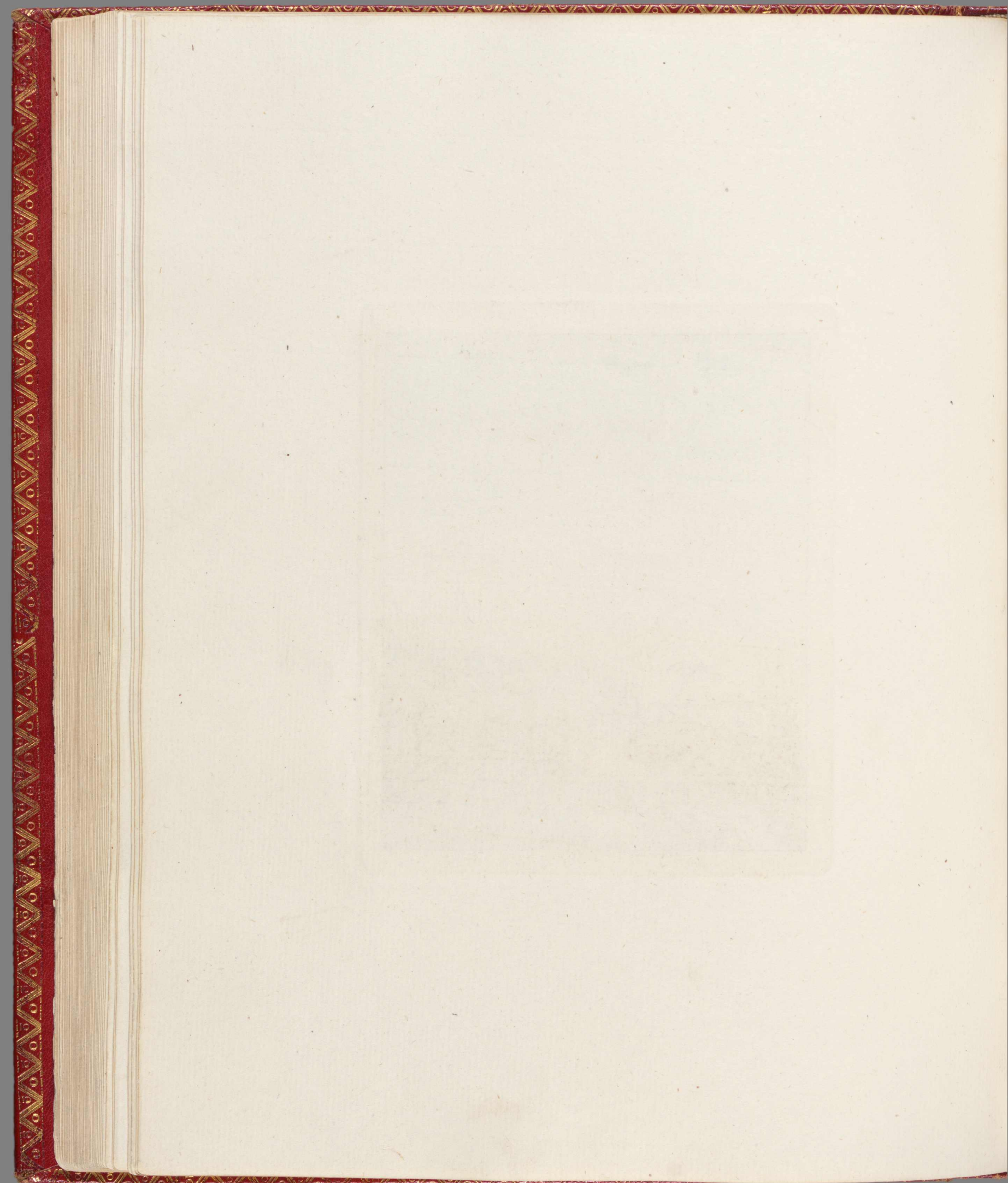

թ: 7. Լ: 1.

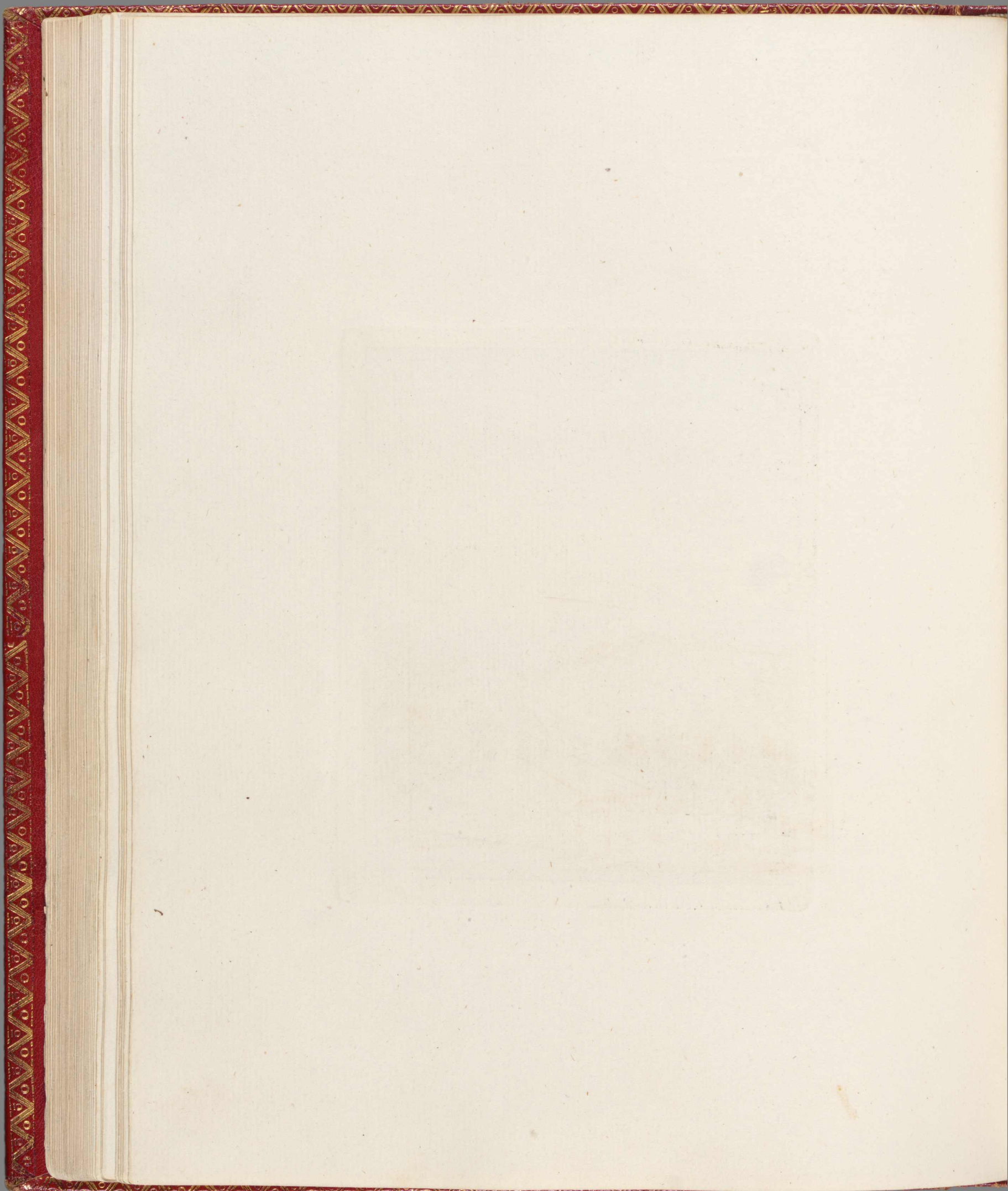

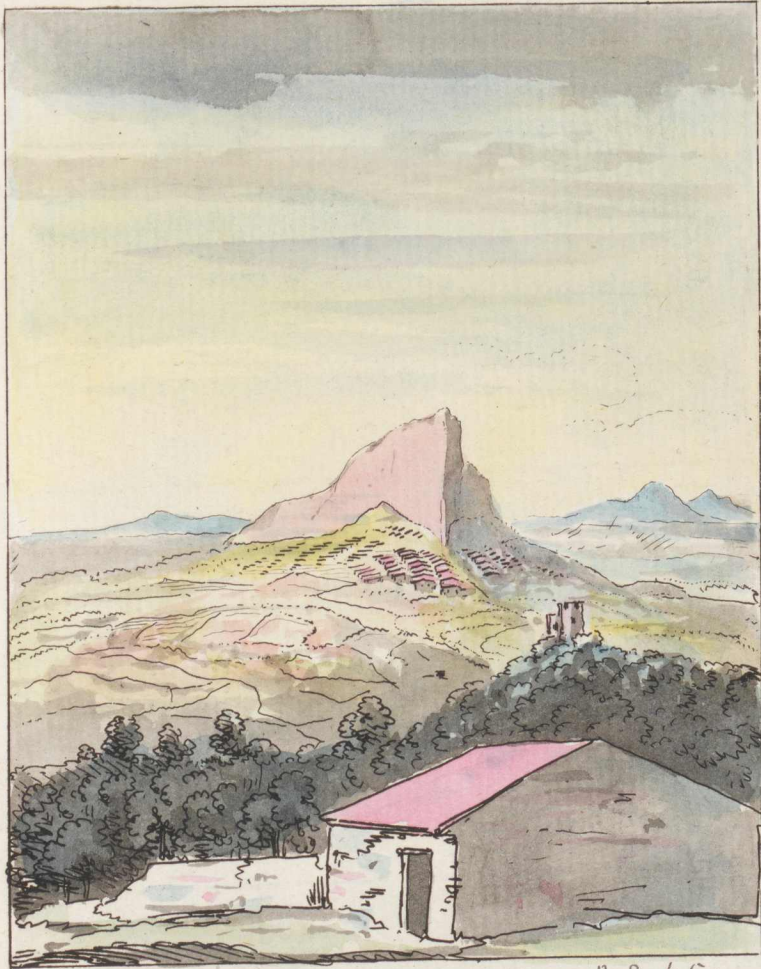
P. 7. 1. 1.

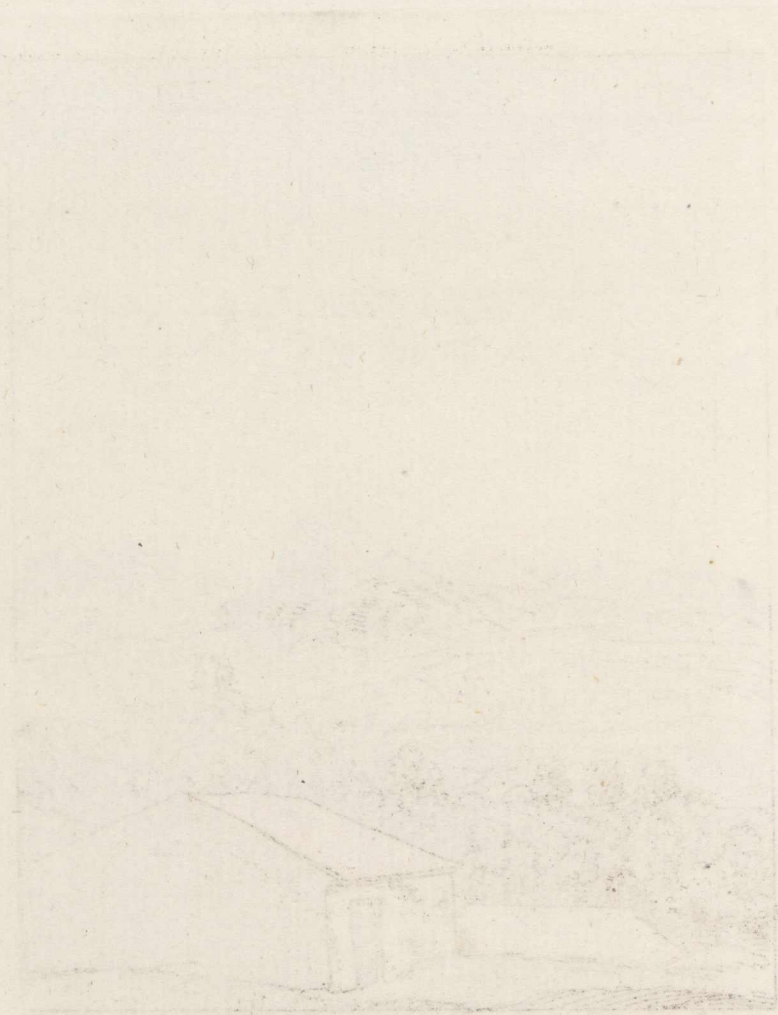

12. 8. 1. 16.

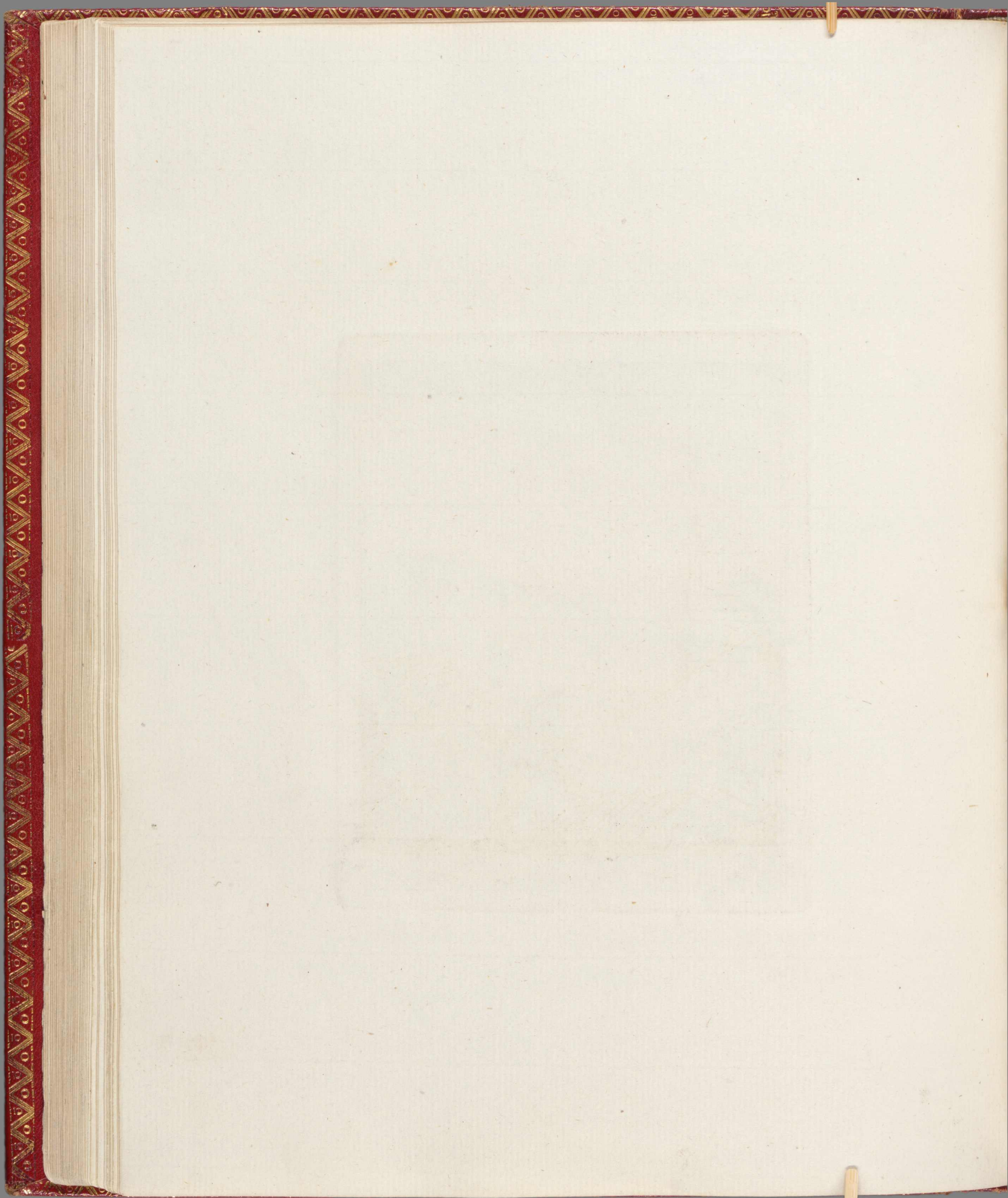

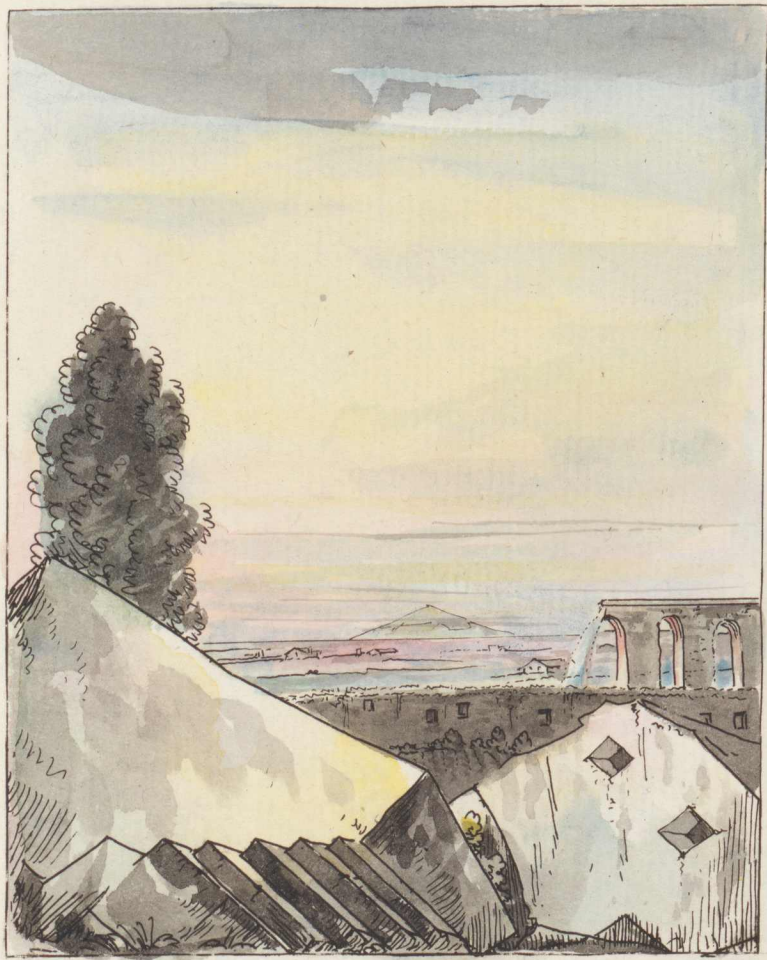
p. 9. 65.

1810. 1. 14.

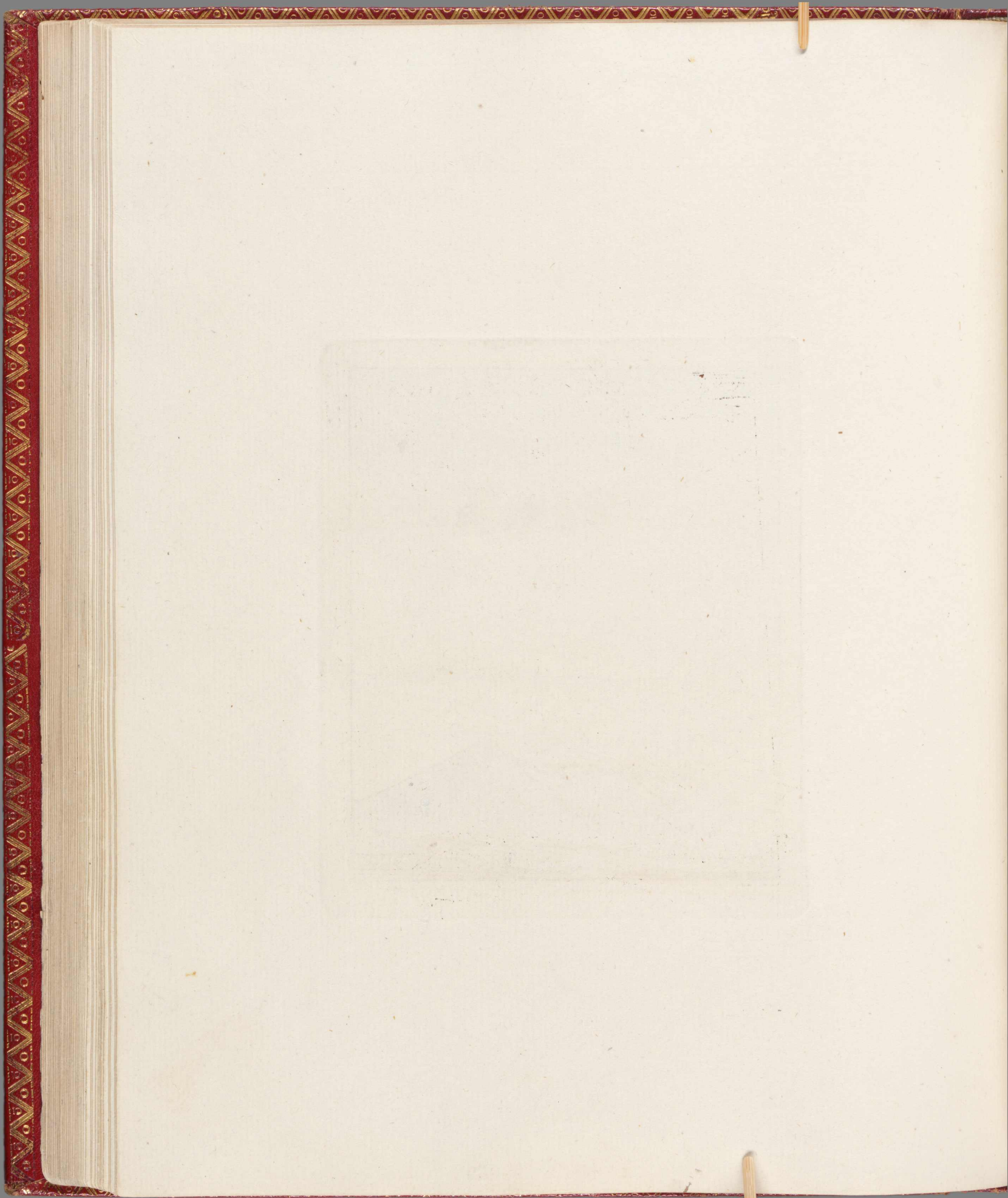

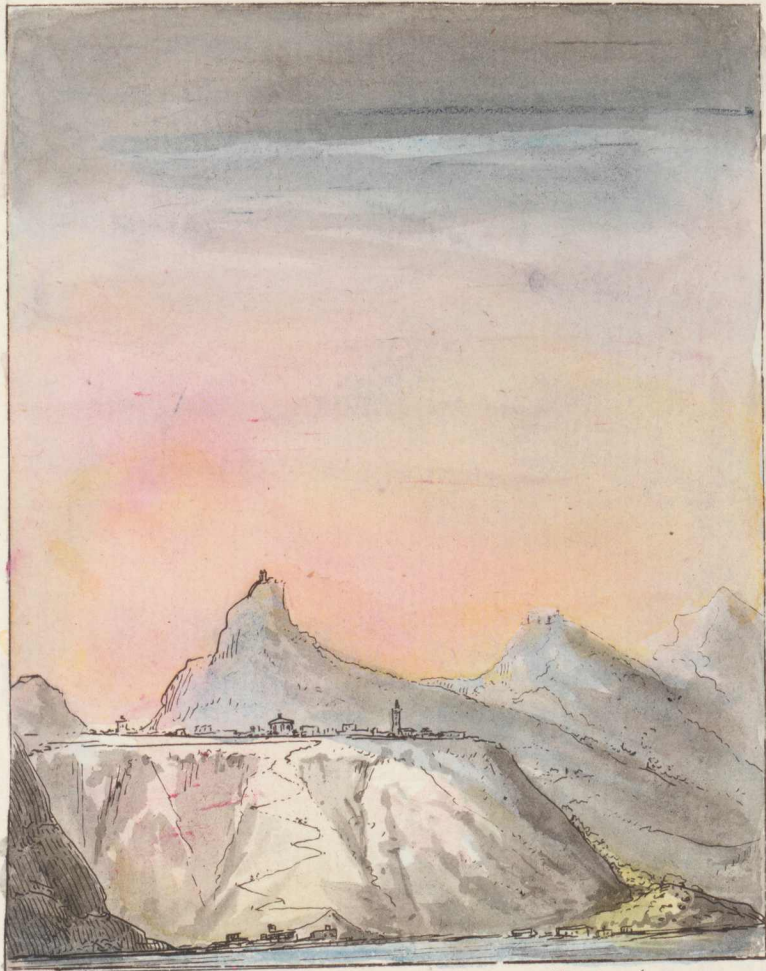
p. 10. l. 15.

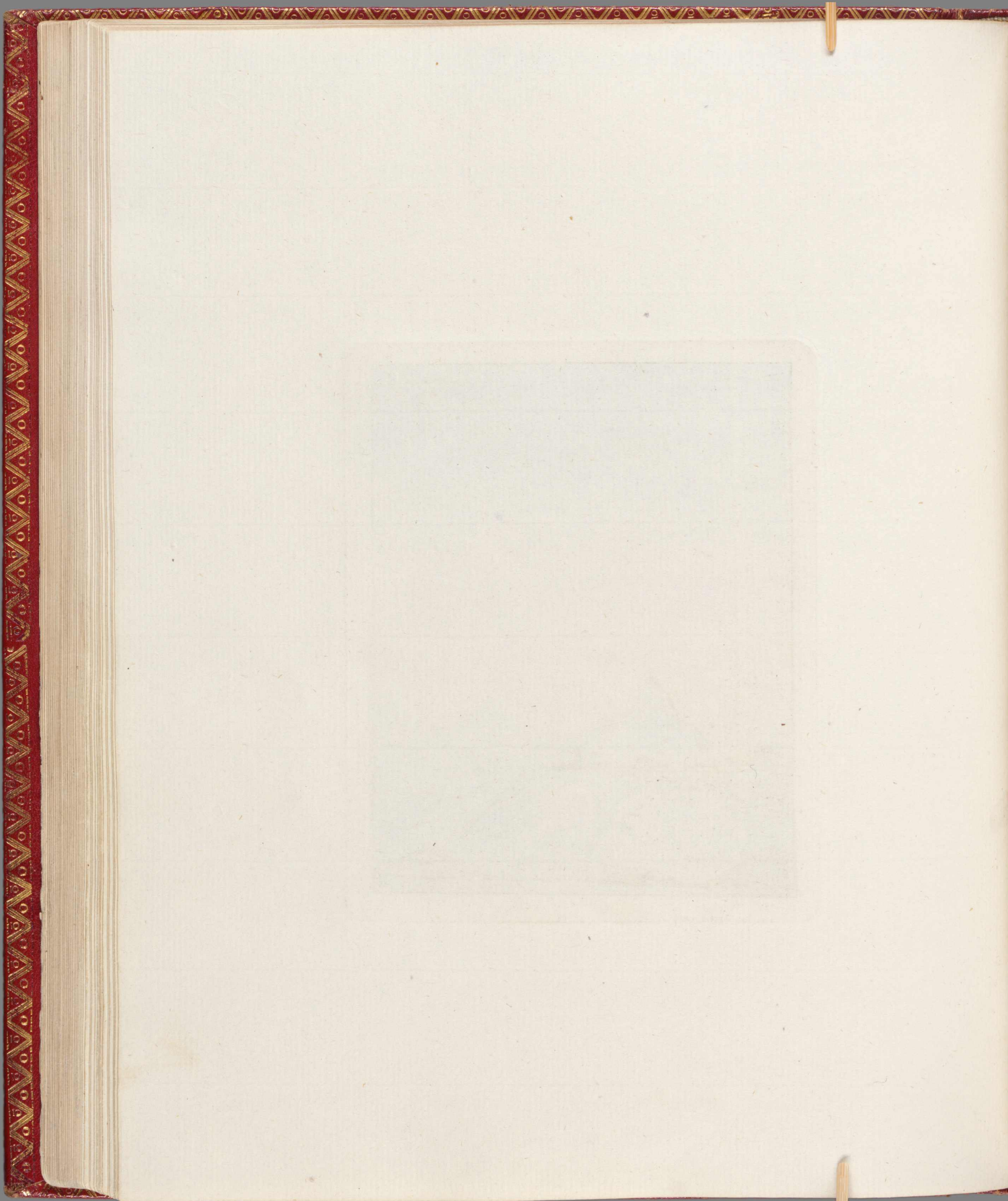

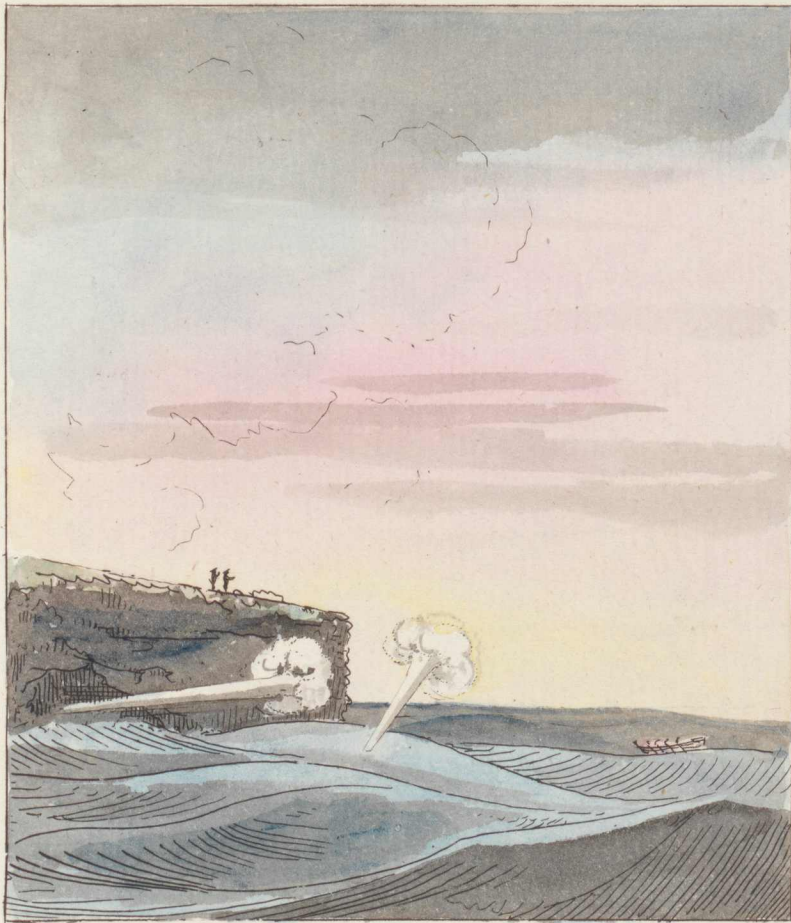
P. 11. L. 14

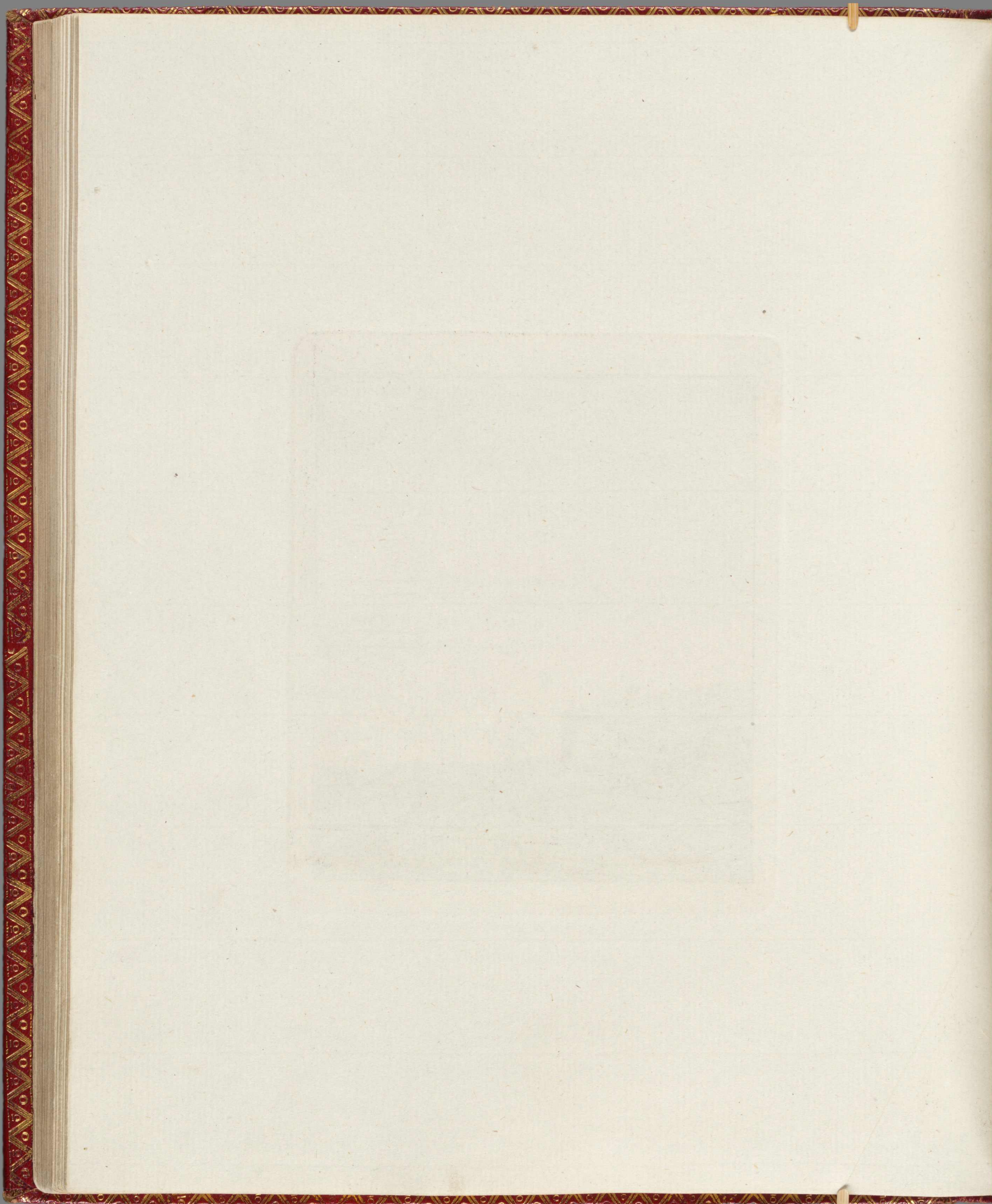

12. 12 L. 1.

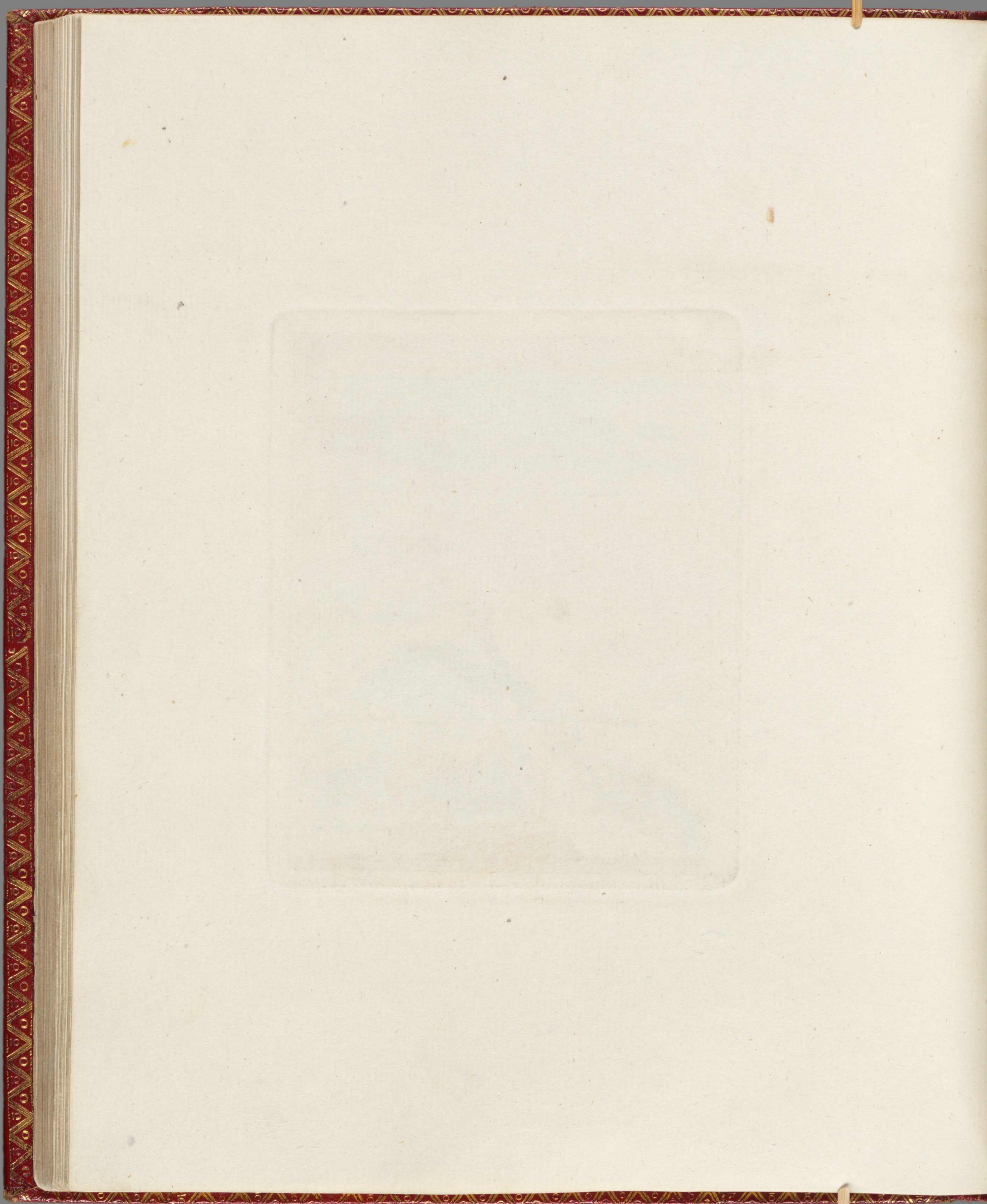

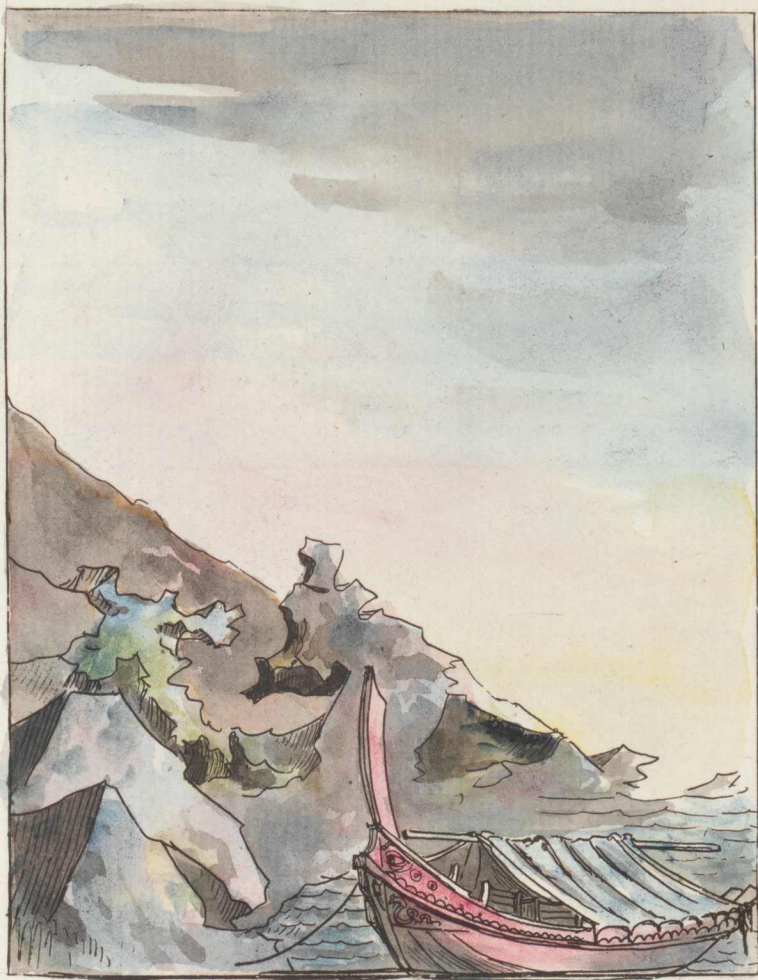
12. 12 - L. 16.

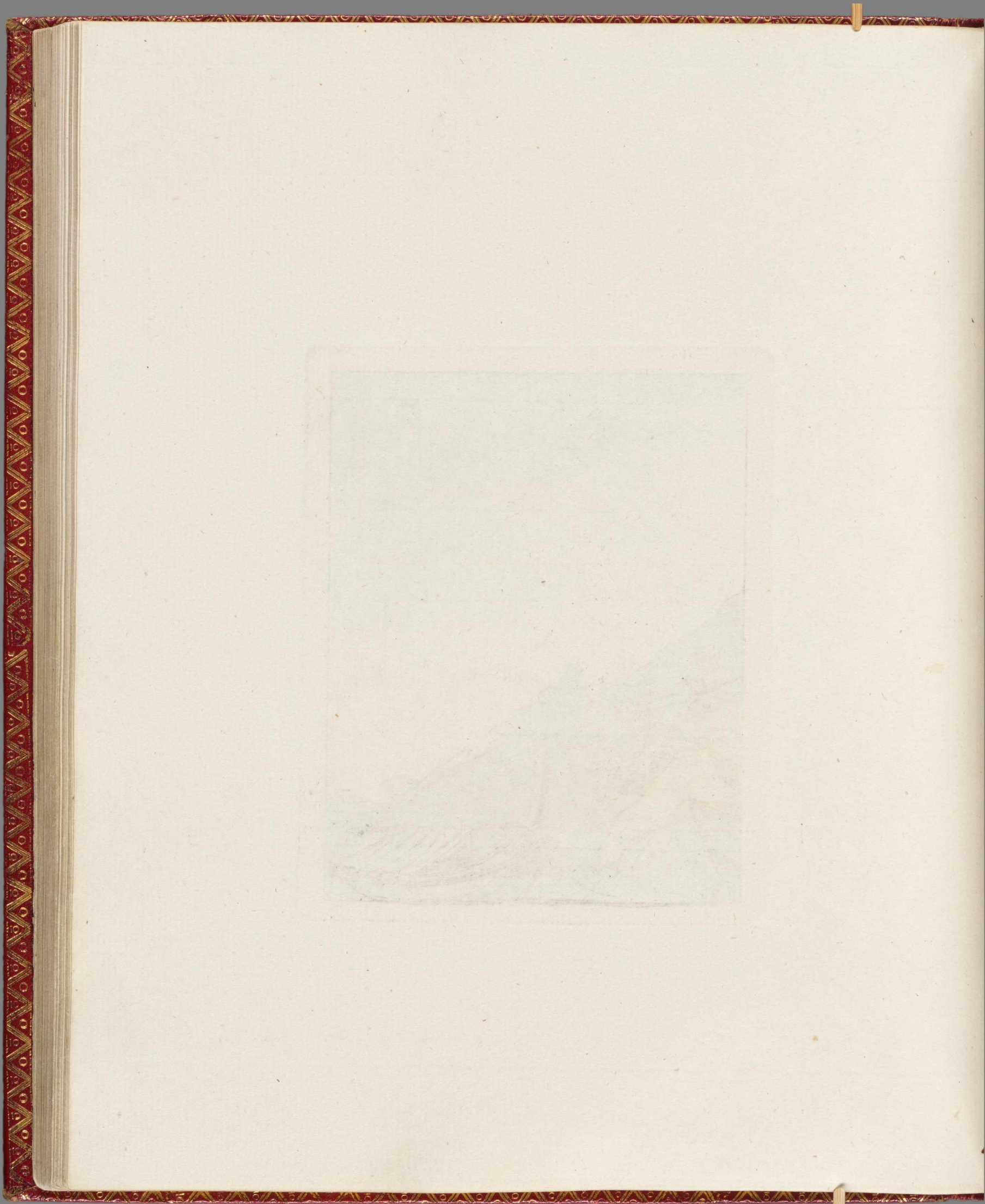

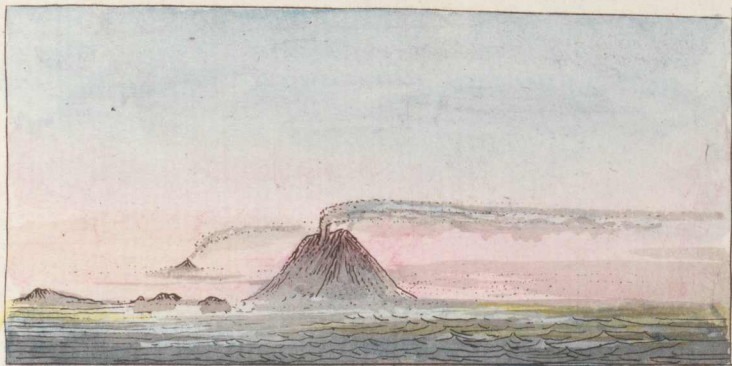
P. 13. 1. 12.

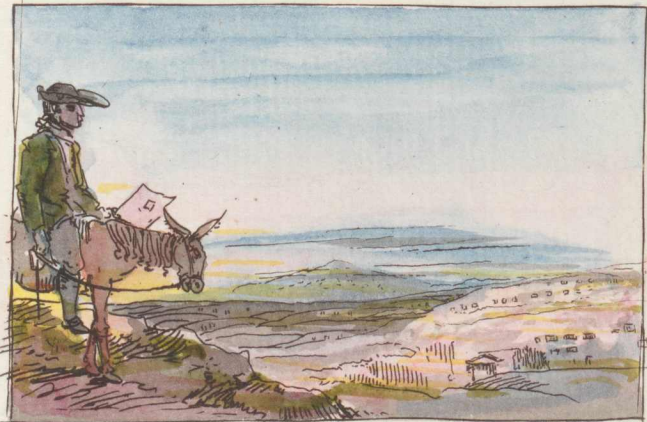

p. 12. L. 9.

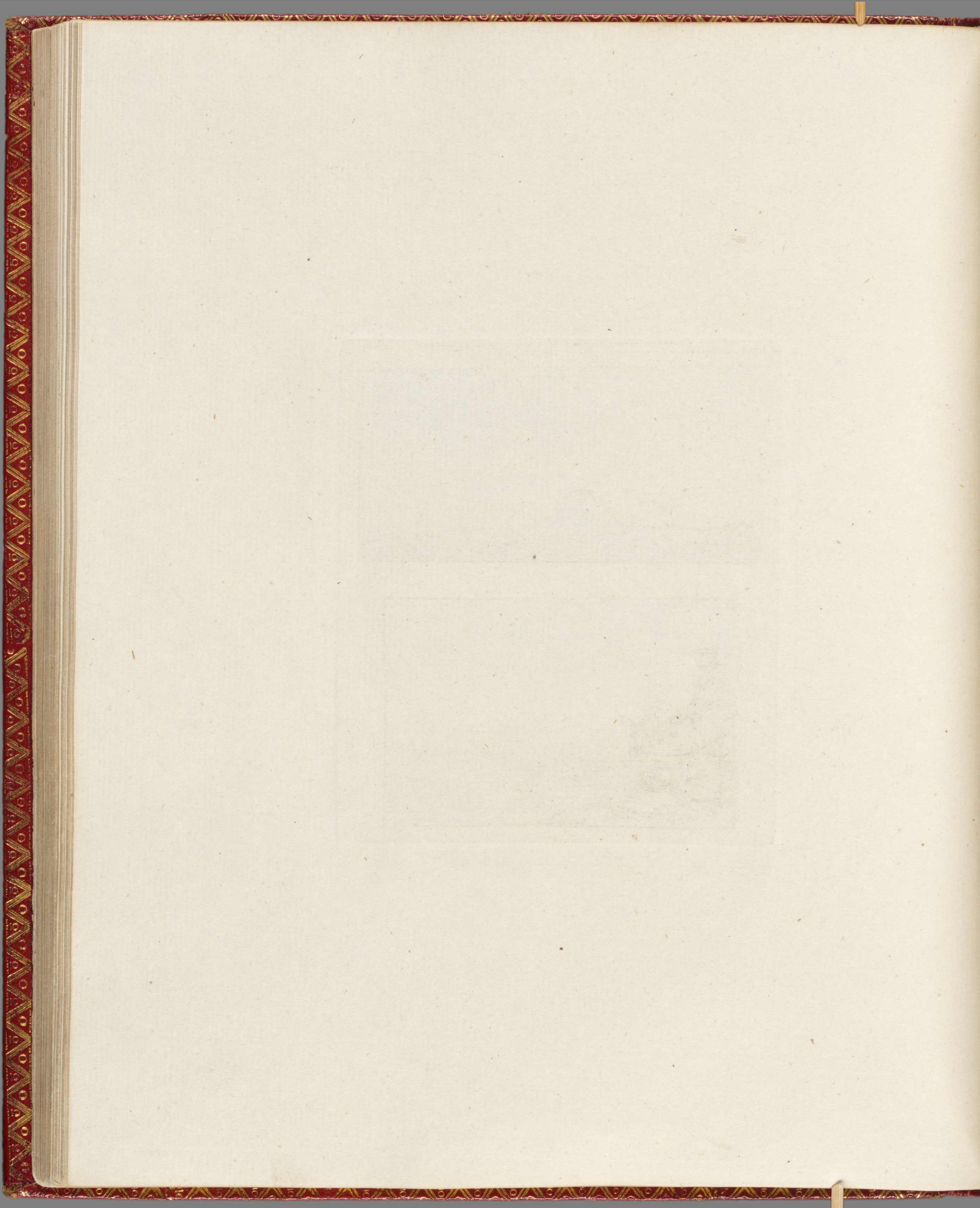

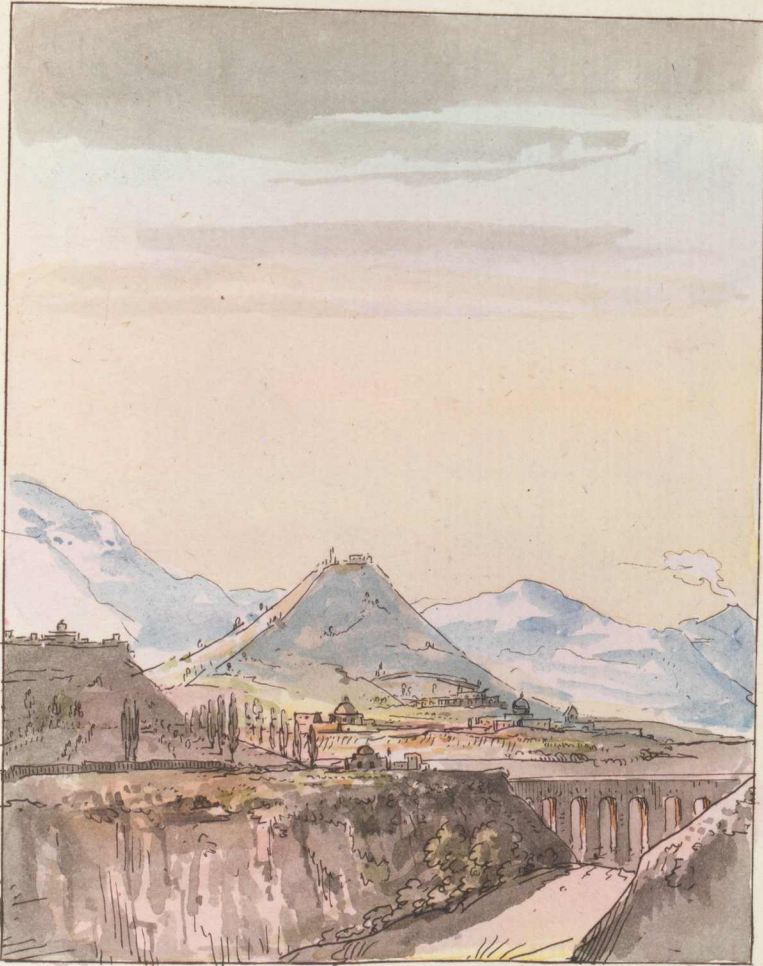

P. 14. L. 3.

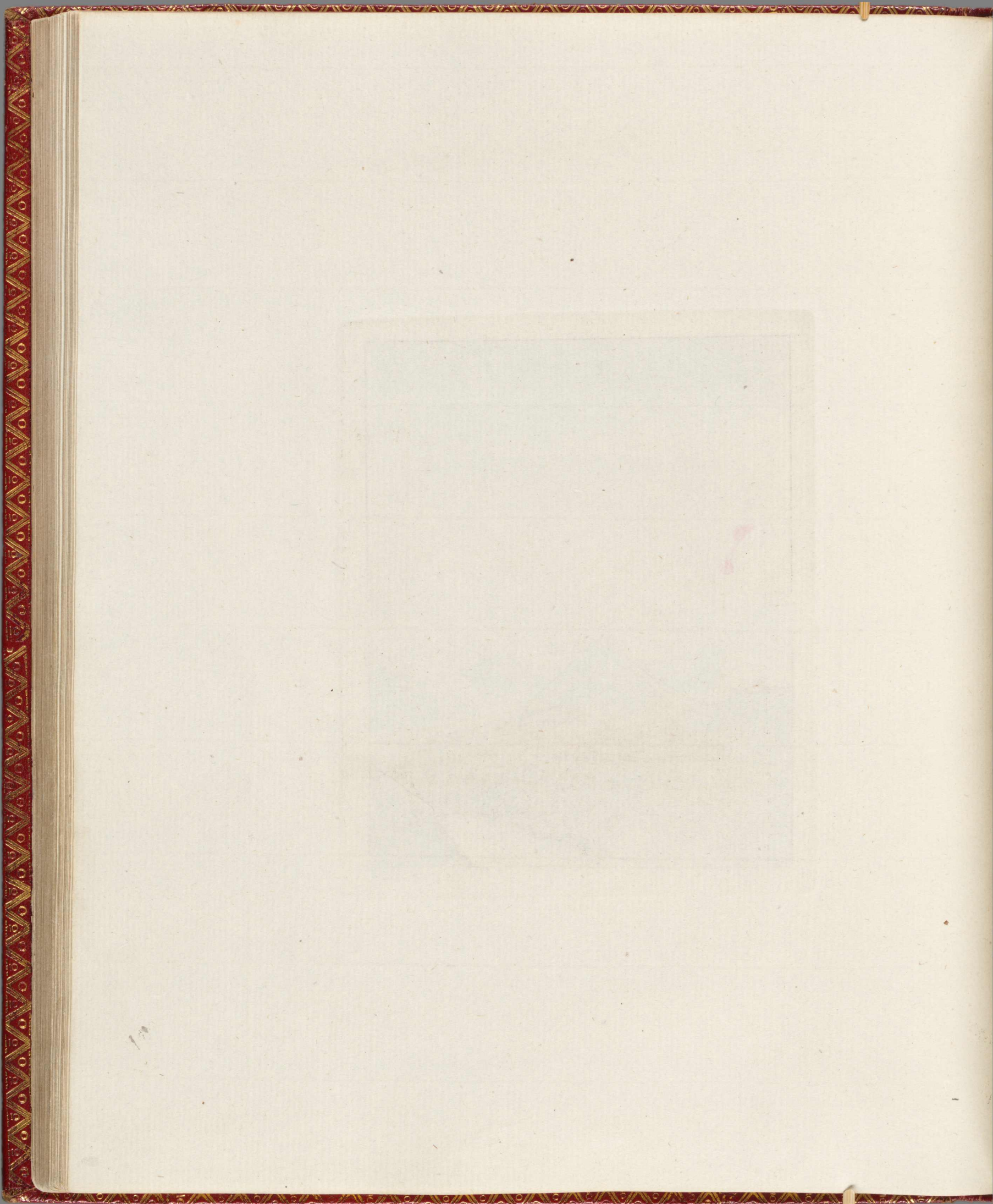

11

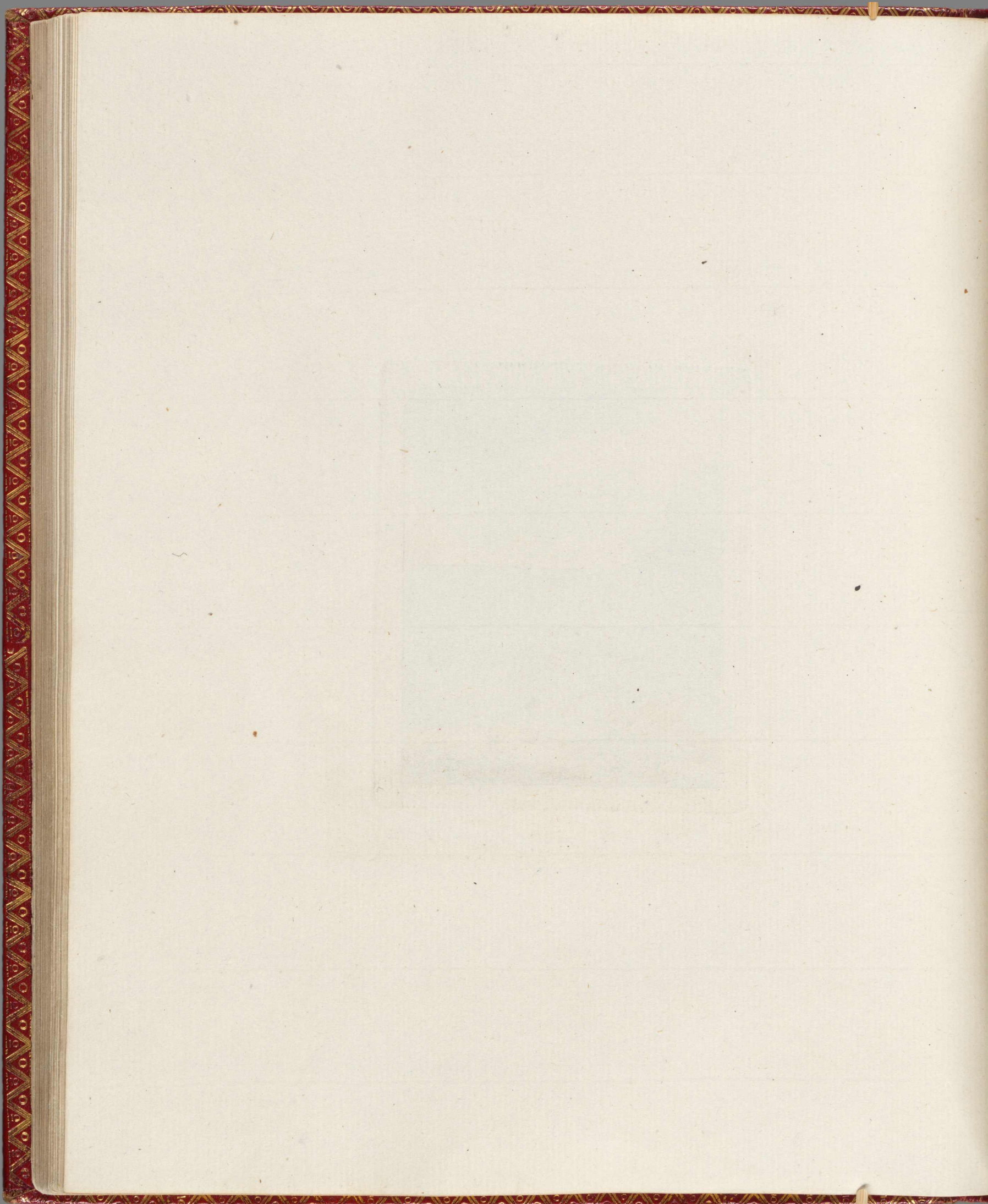

P. 14. L. 16.

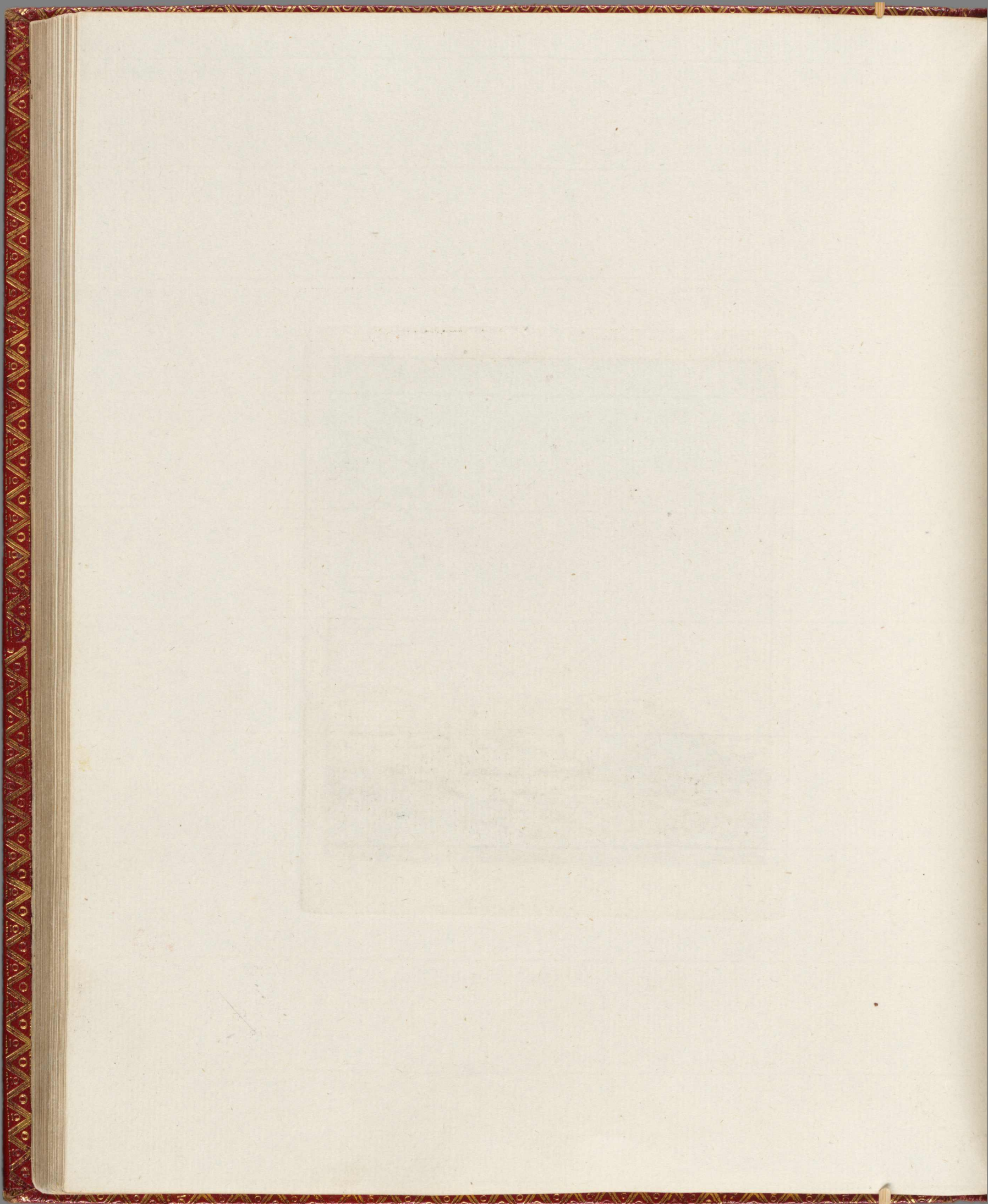

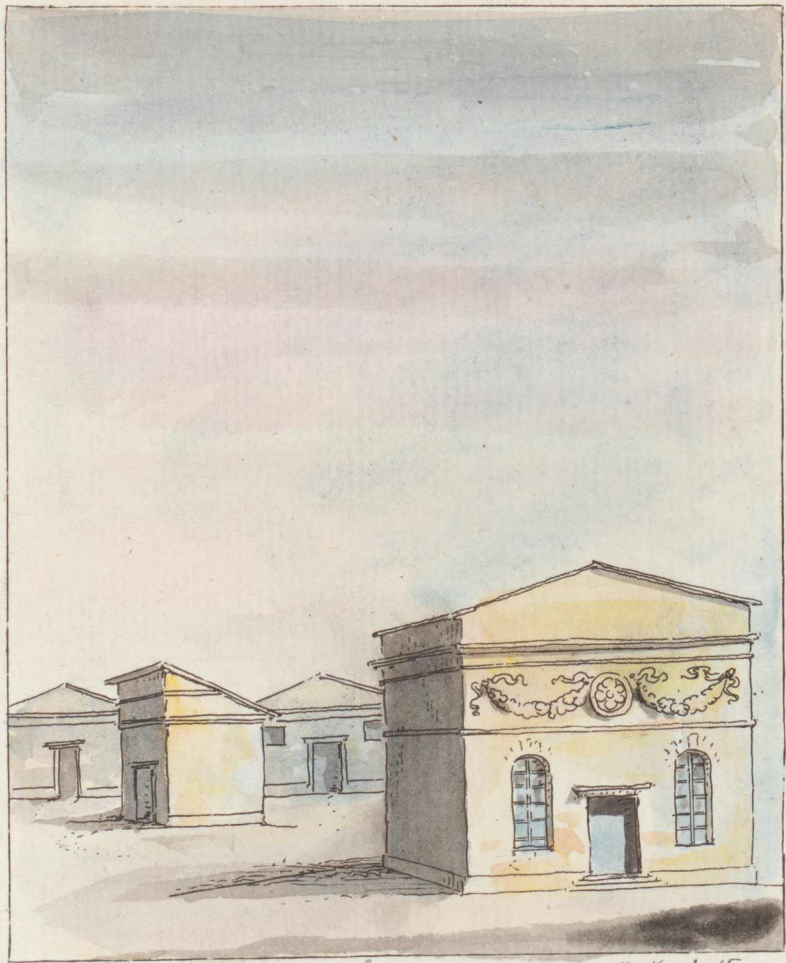
p. 15 - L. 4.

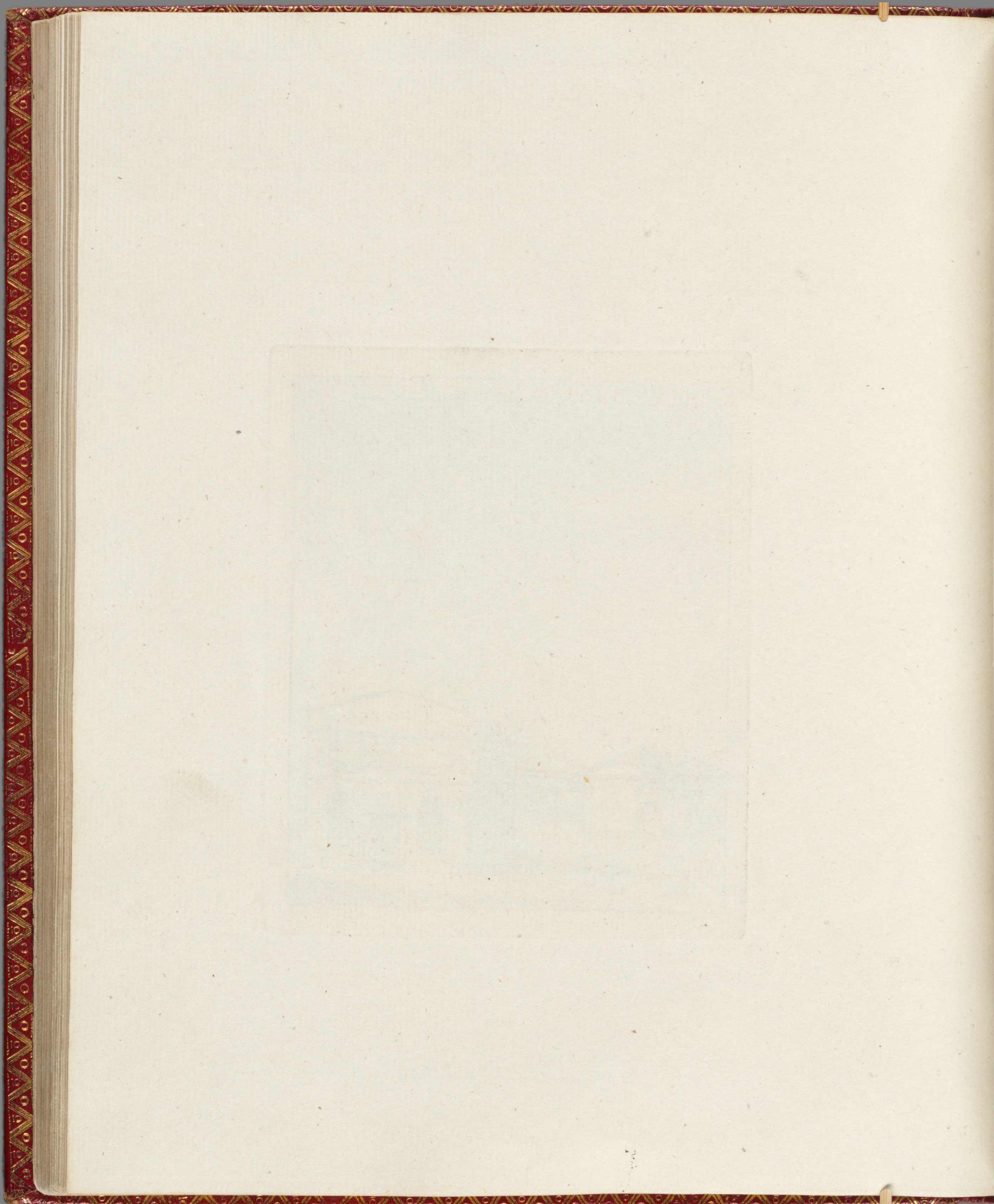

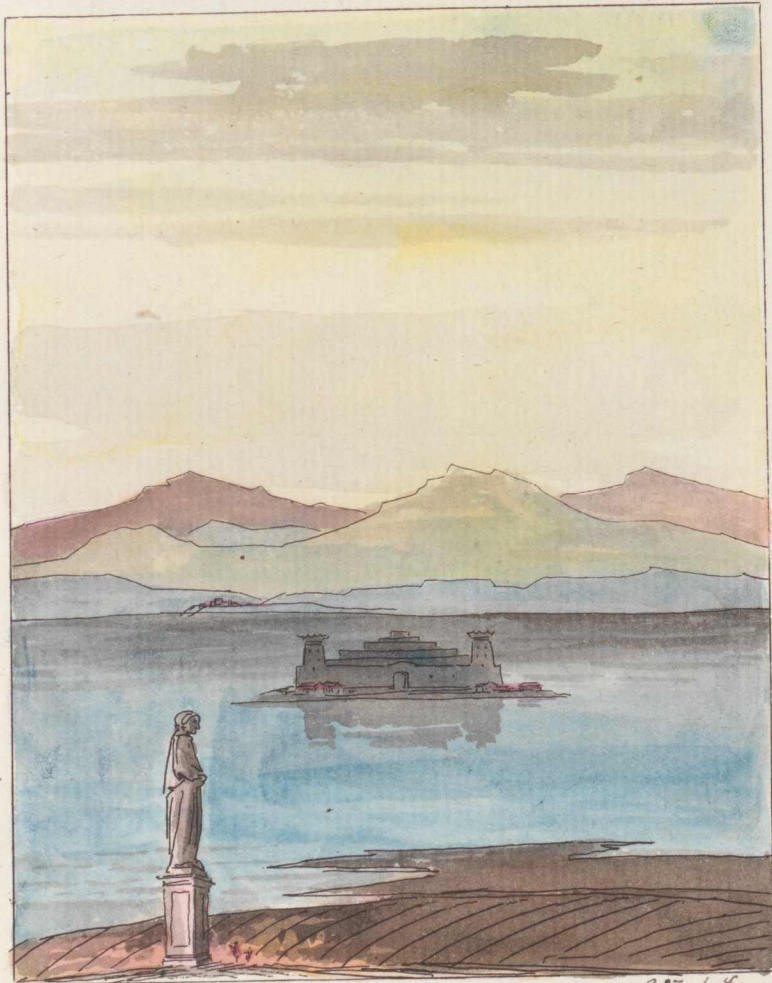
P. 16. L. 4.

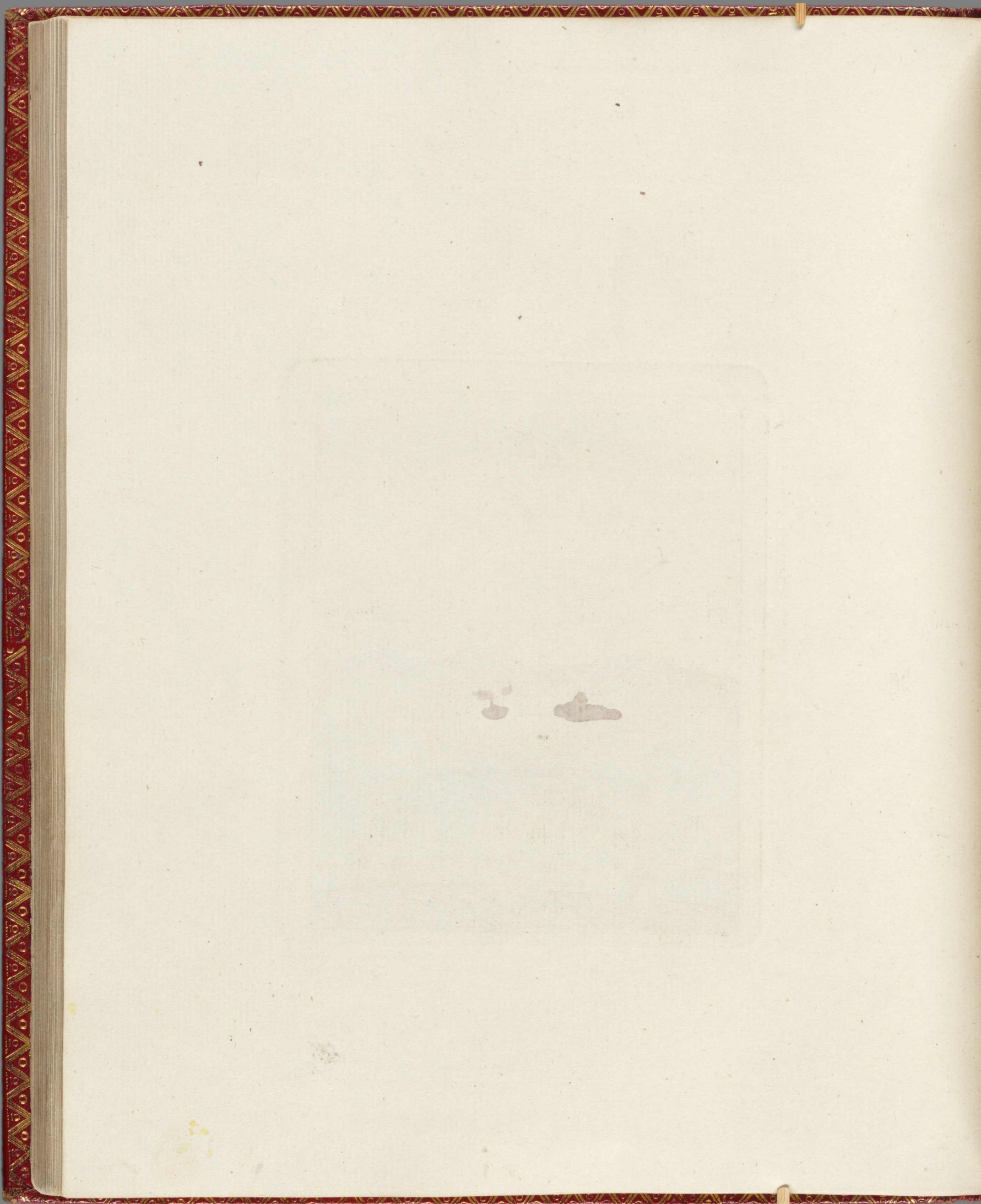

p. 14. L. 15.

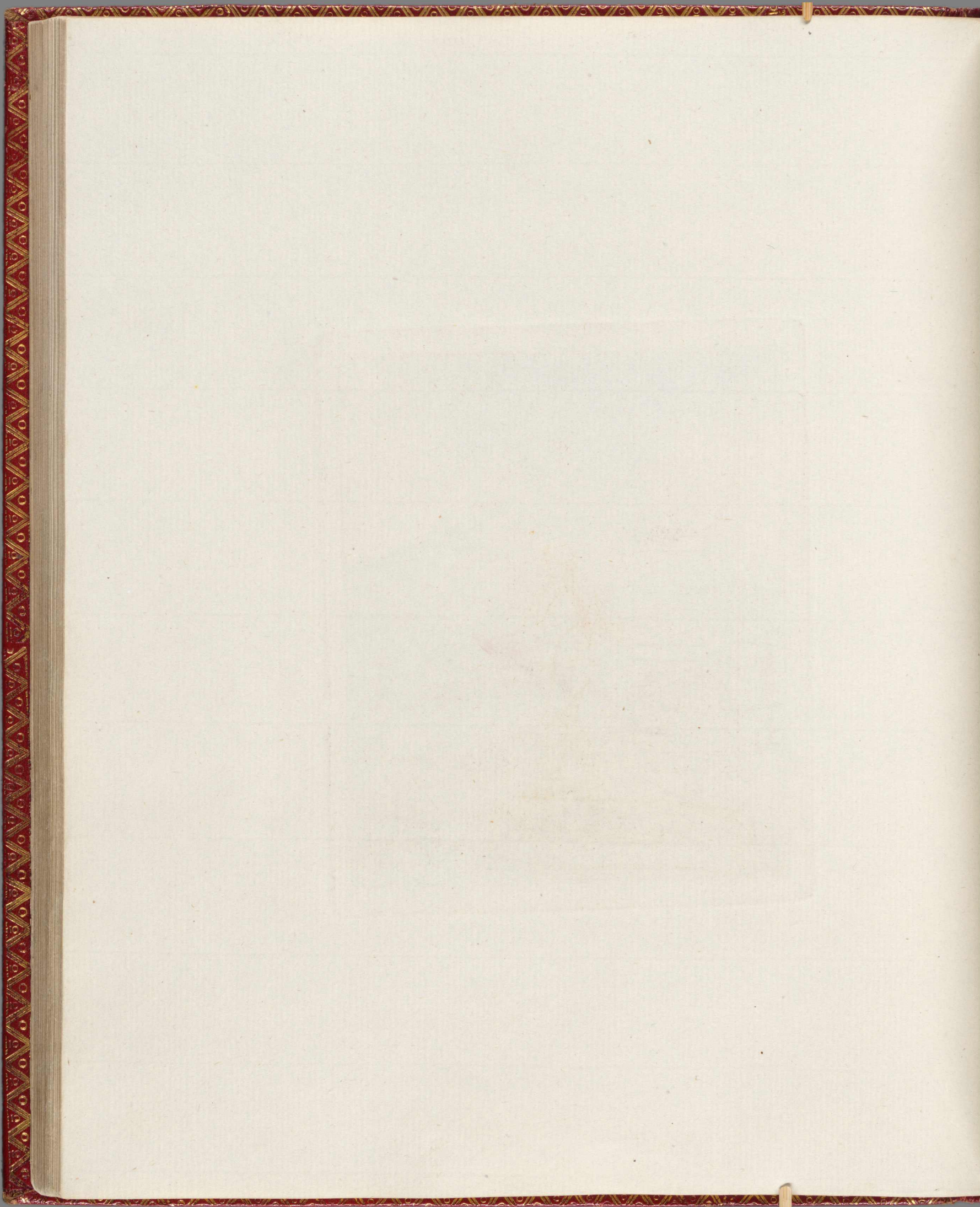

p. 27. L. 8.

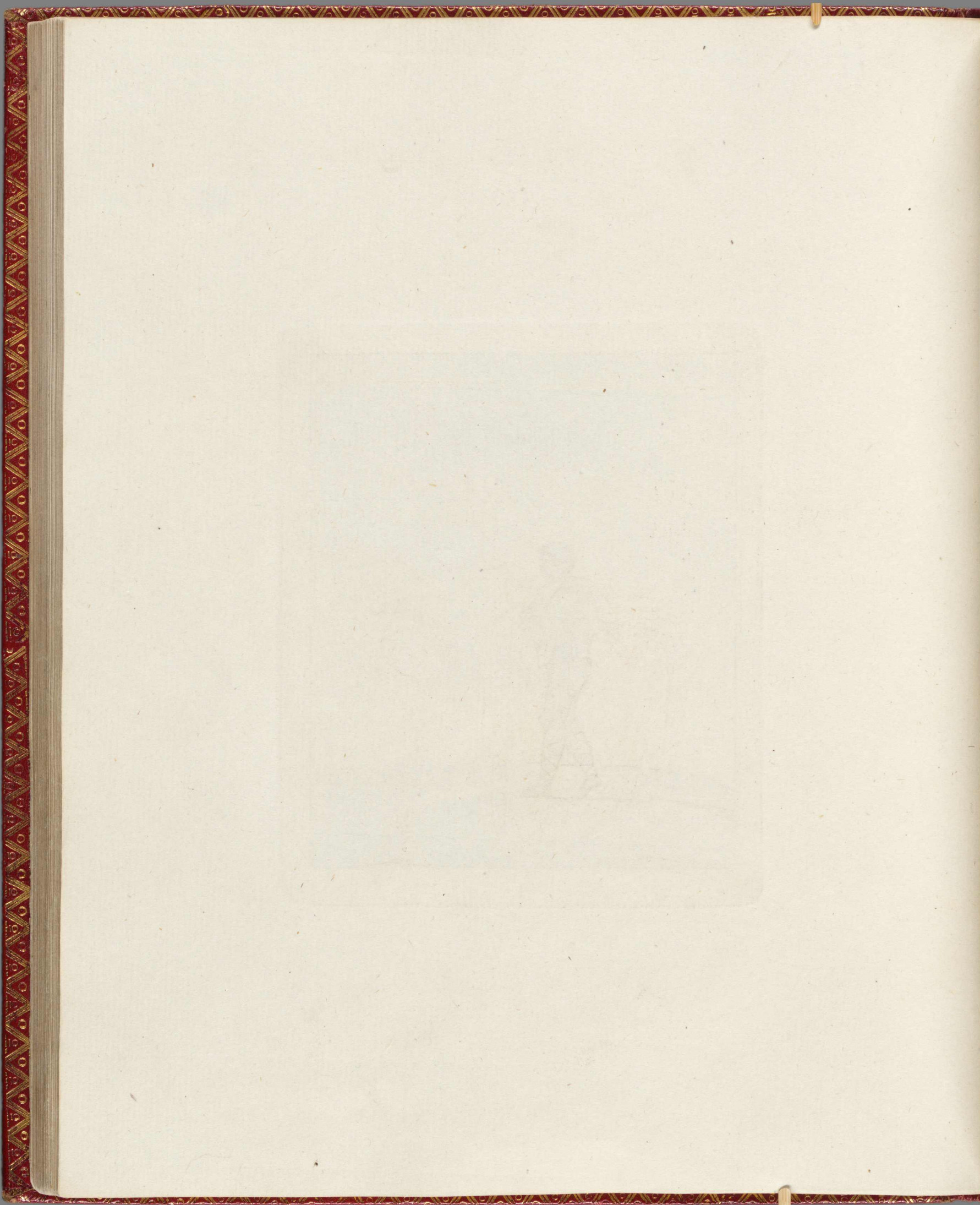

p. 30. L. 16.

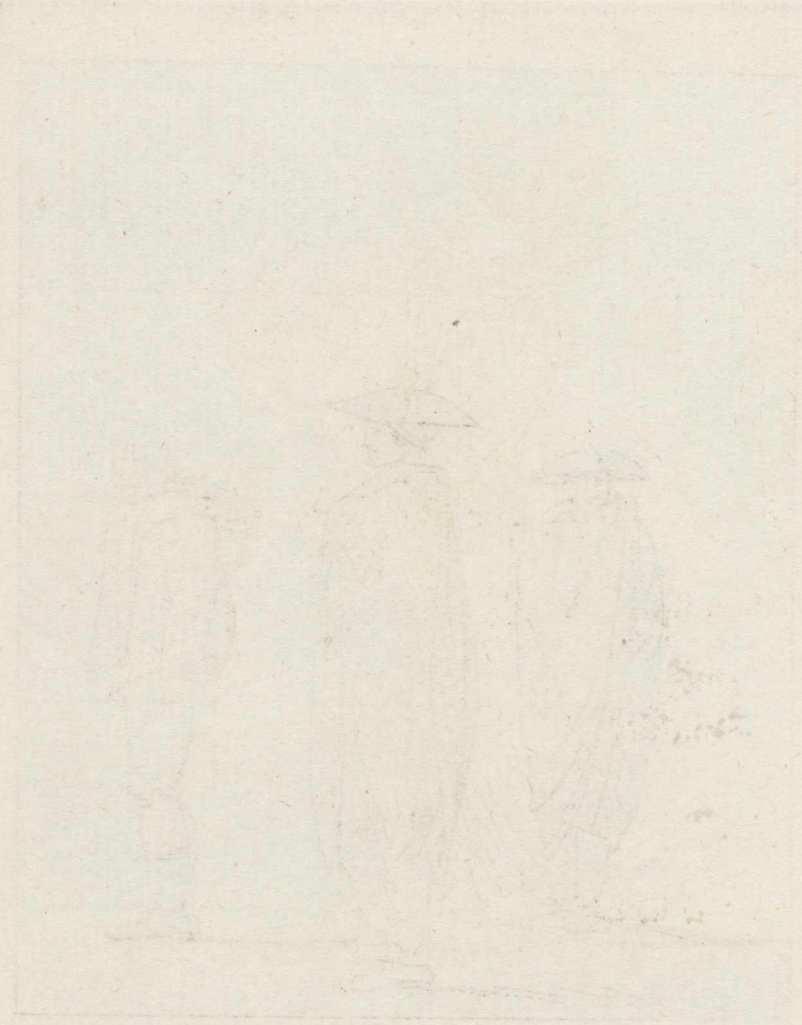

p. 7. l. 11.

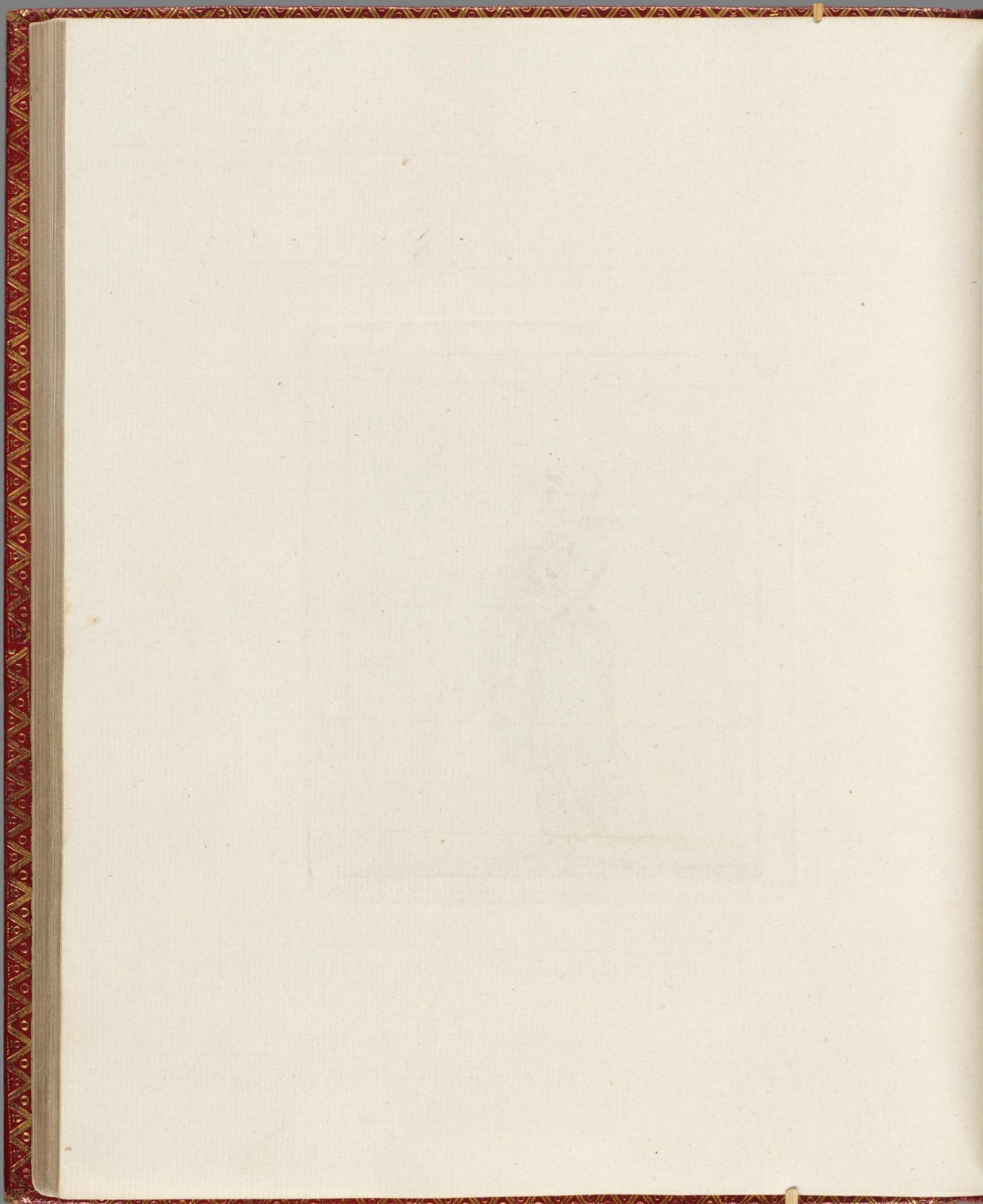

P. 50. 6. 6.

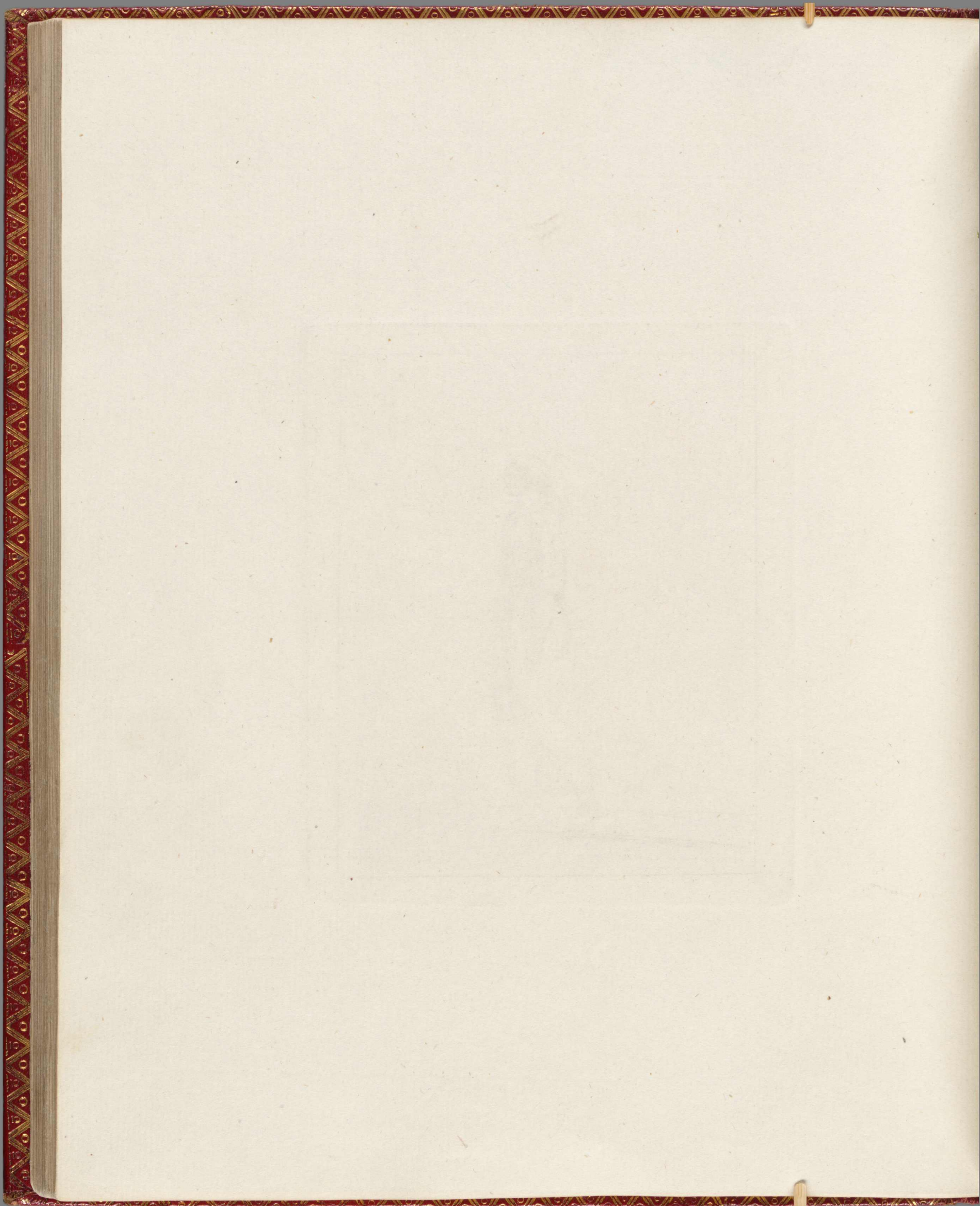

p. 30. l. 4.

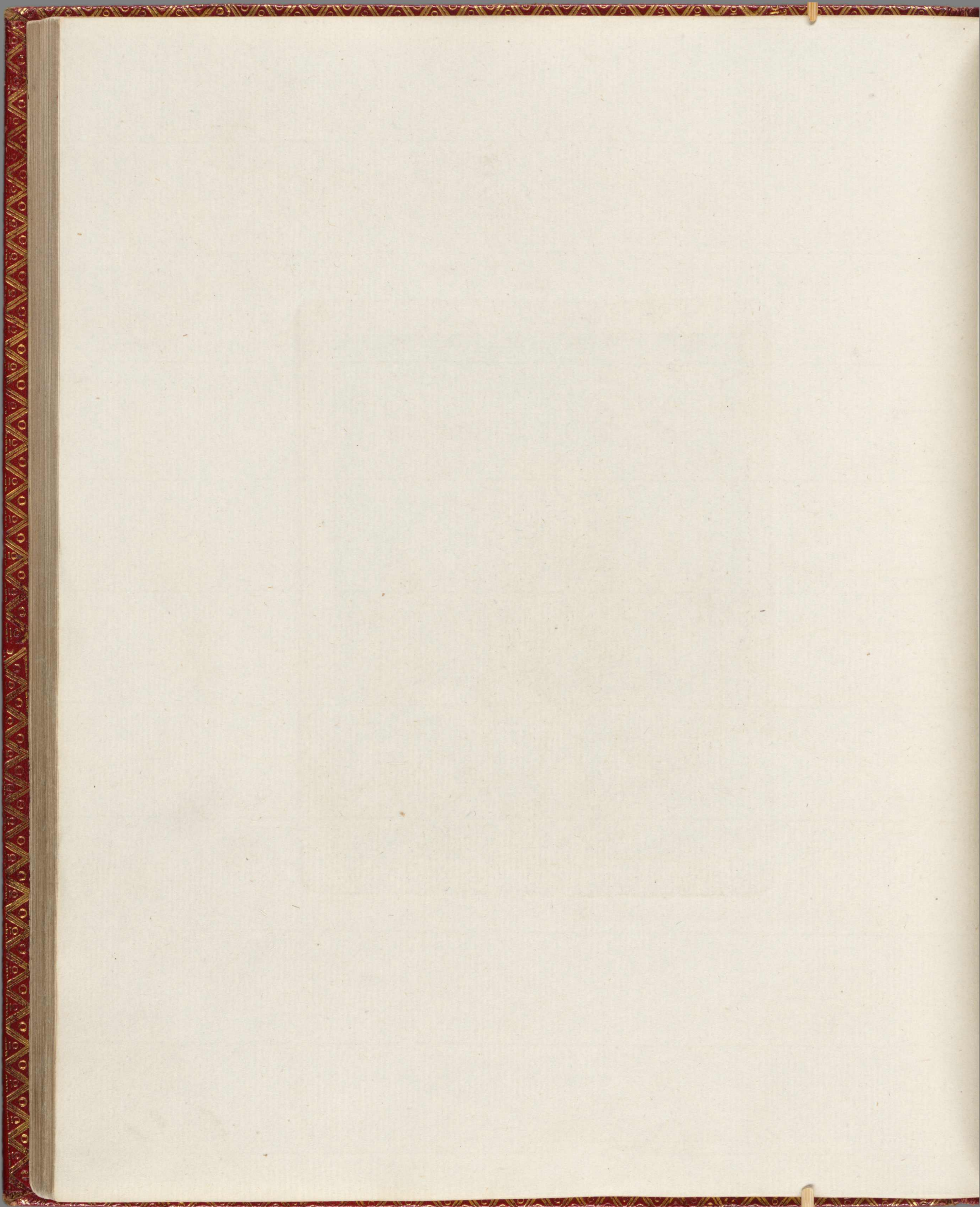

p. 30. l. 14.

p. 49. b. 14.

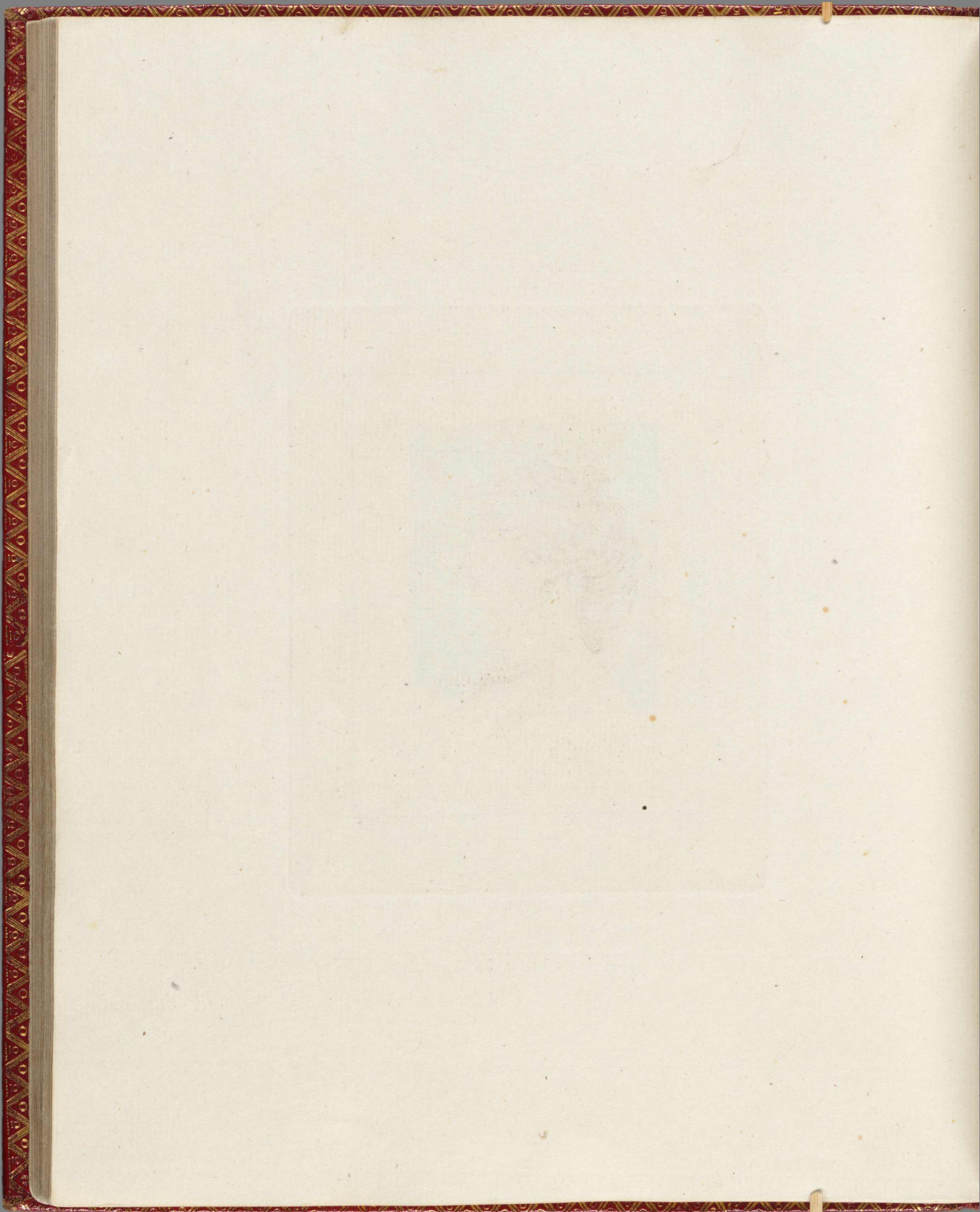

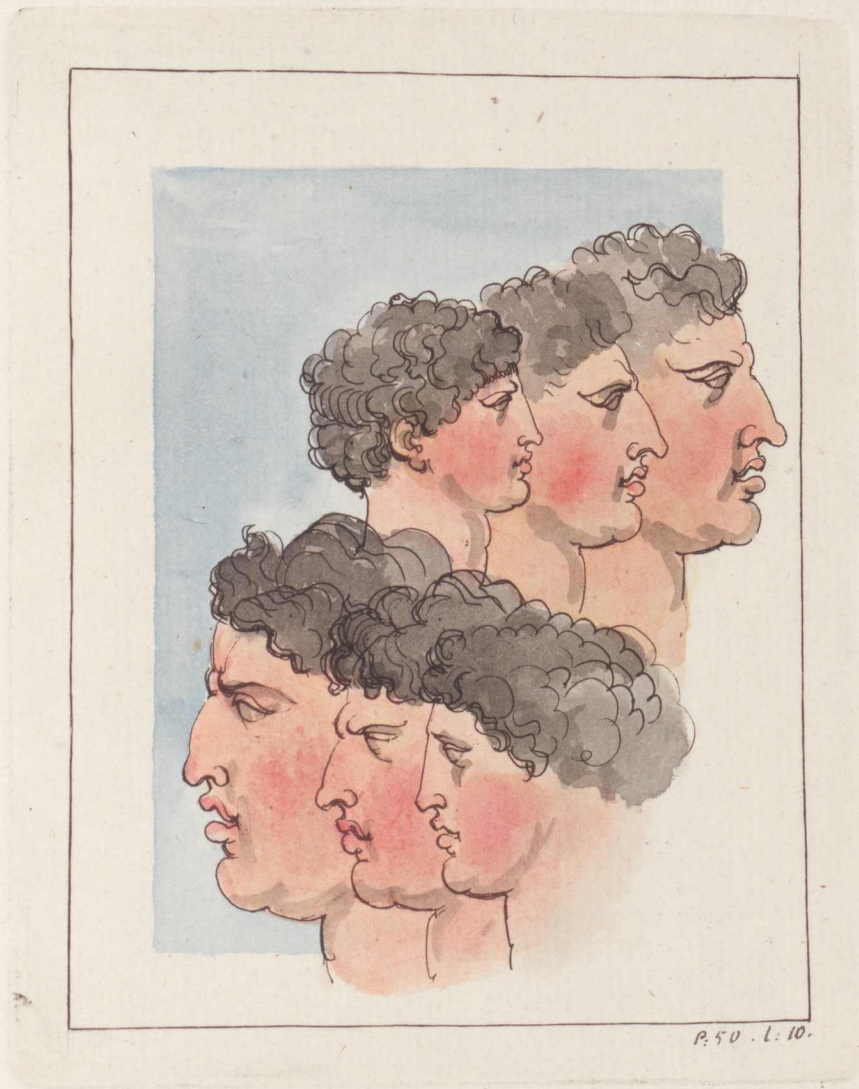
13. 32. 1. 9.

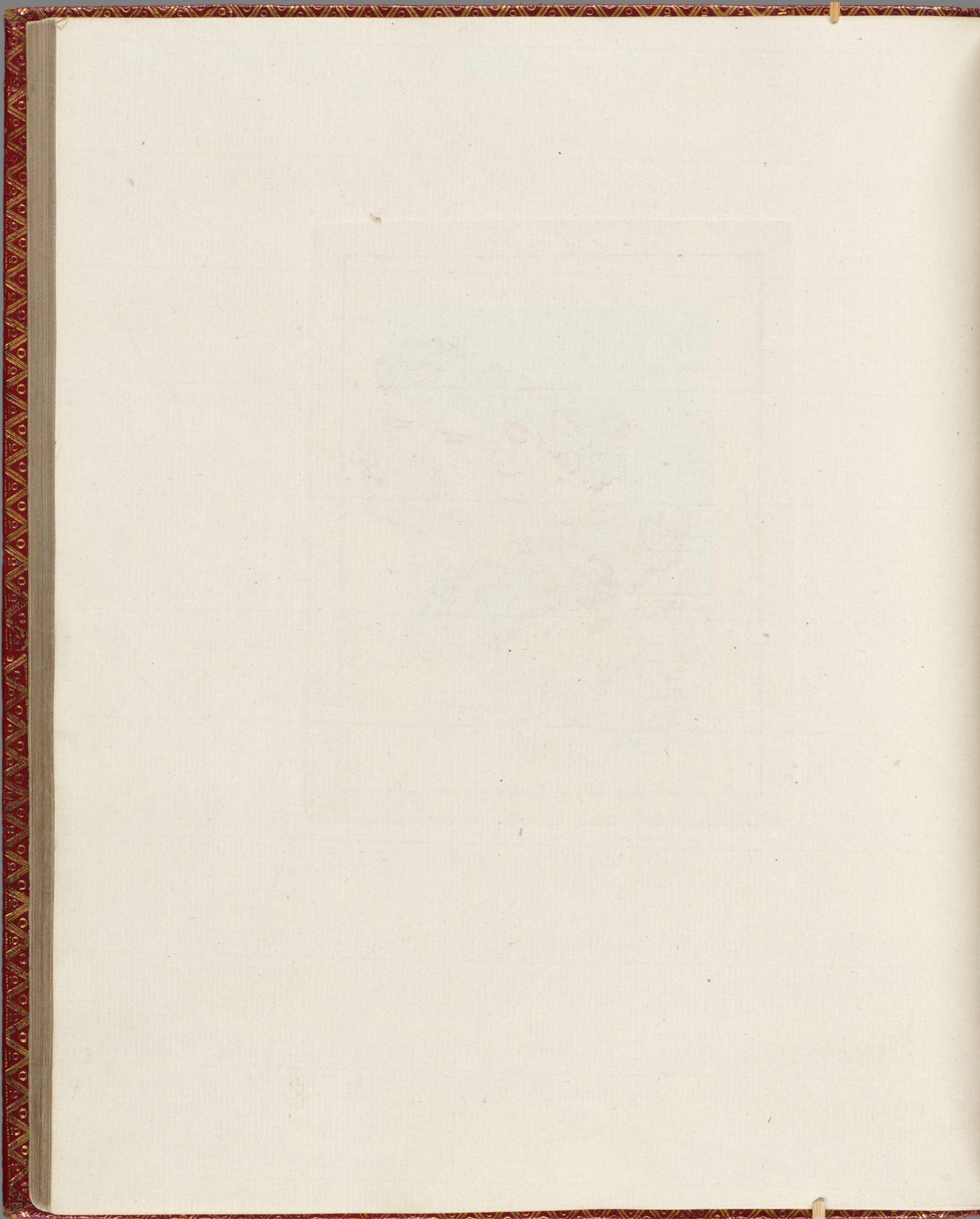

P. 46 - 1. 9

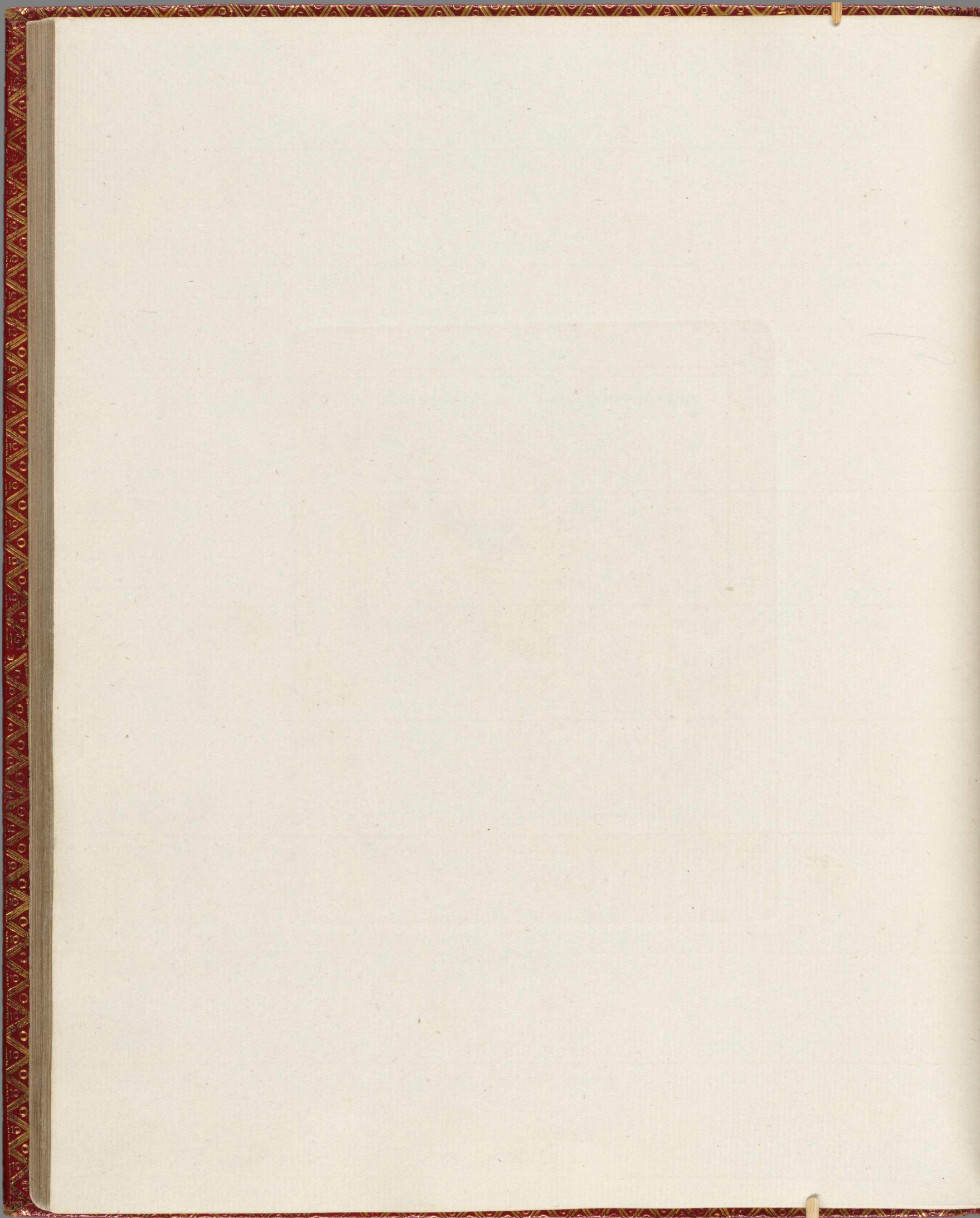

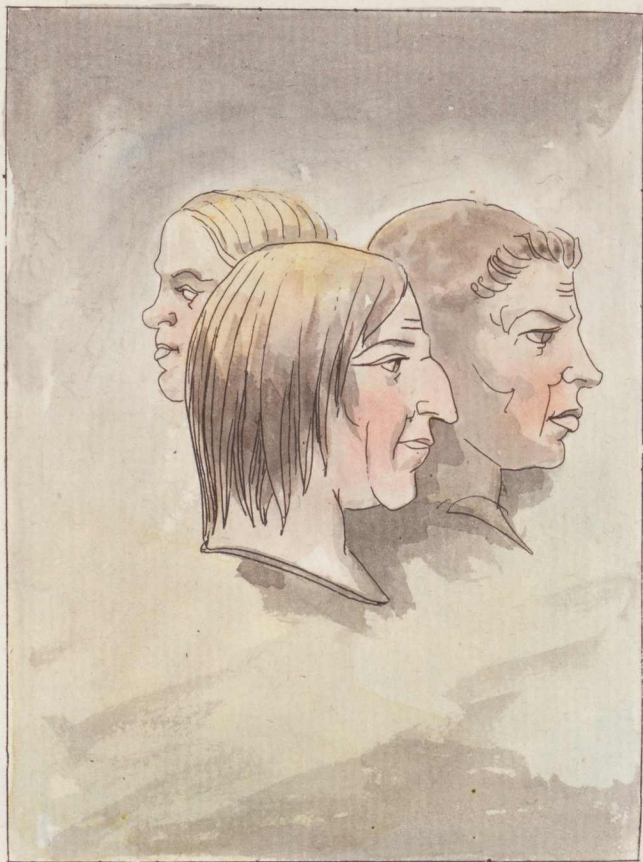

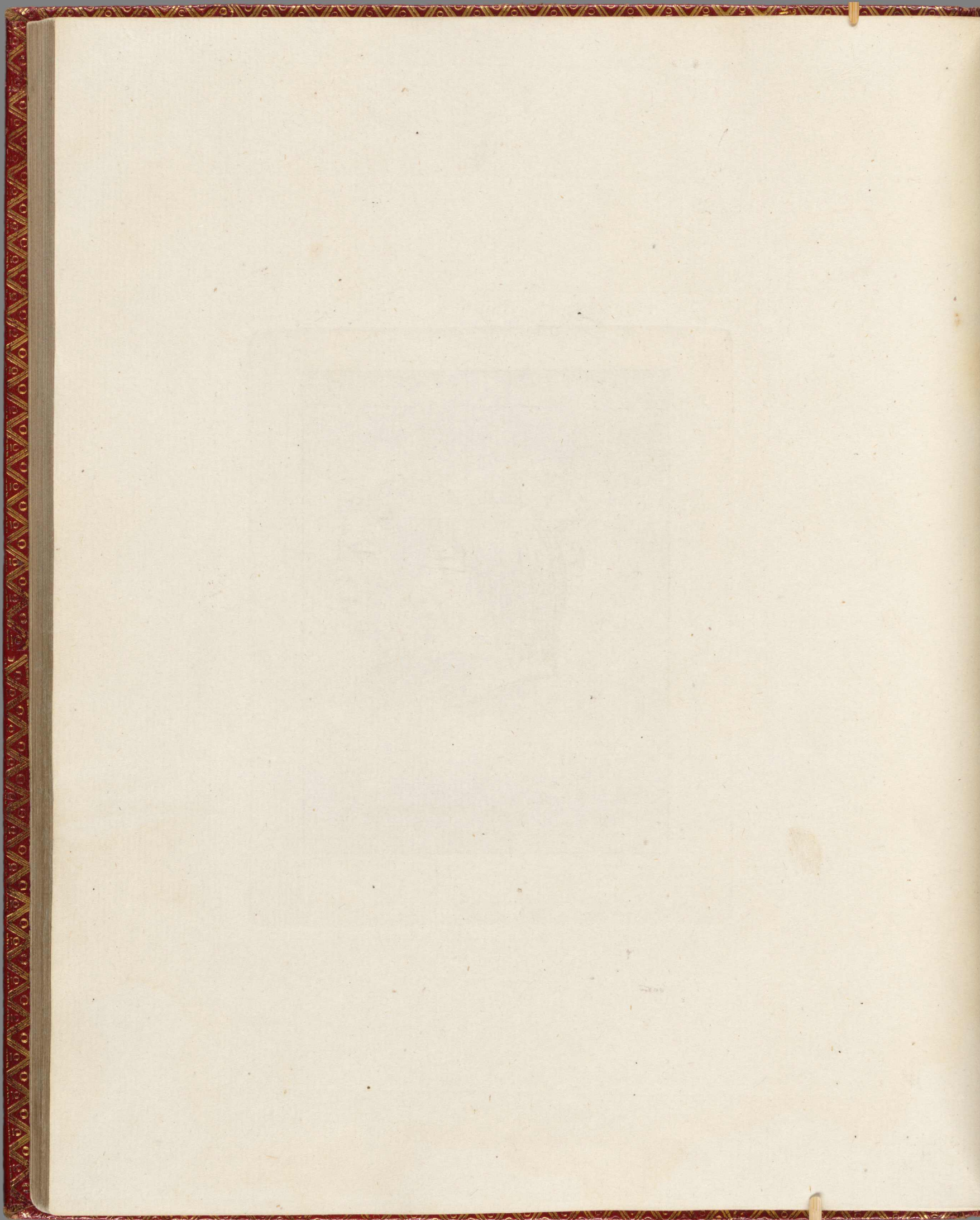

P. 45. 4: 11.

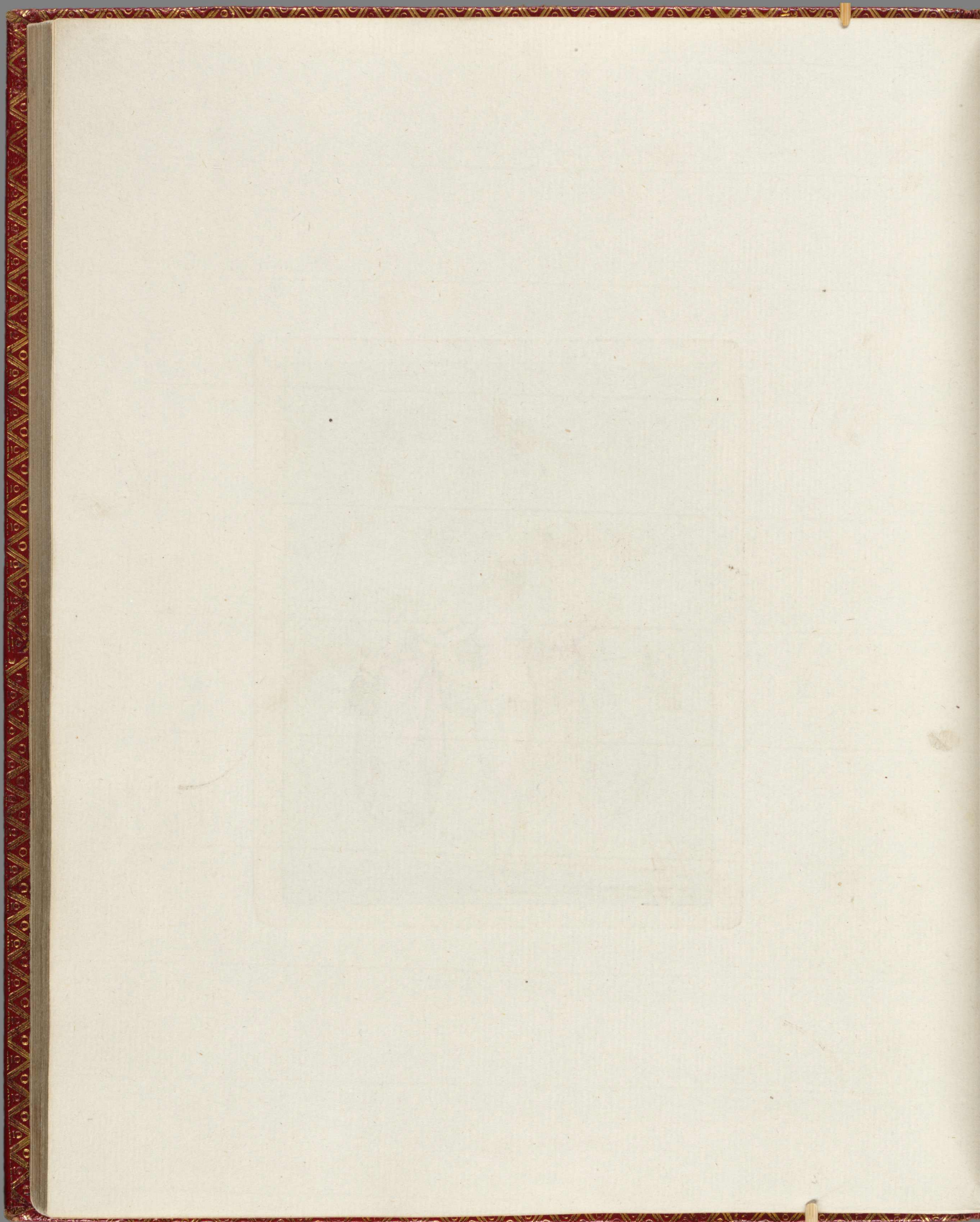

P. 50. L. 15.

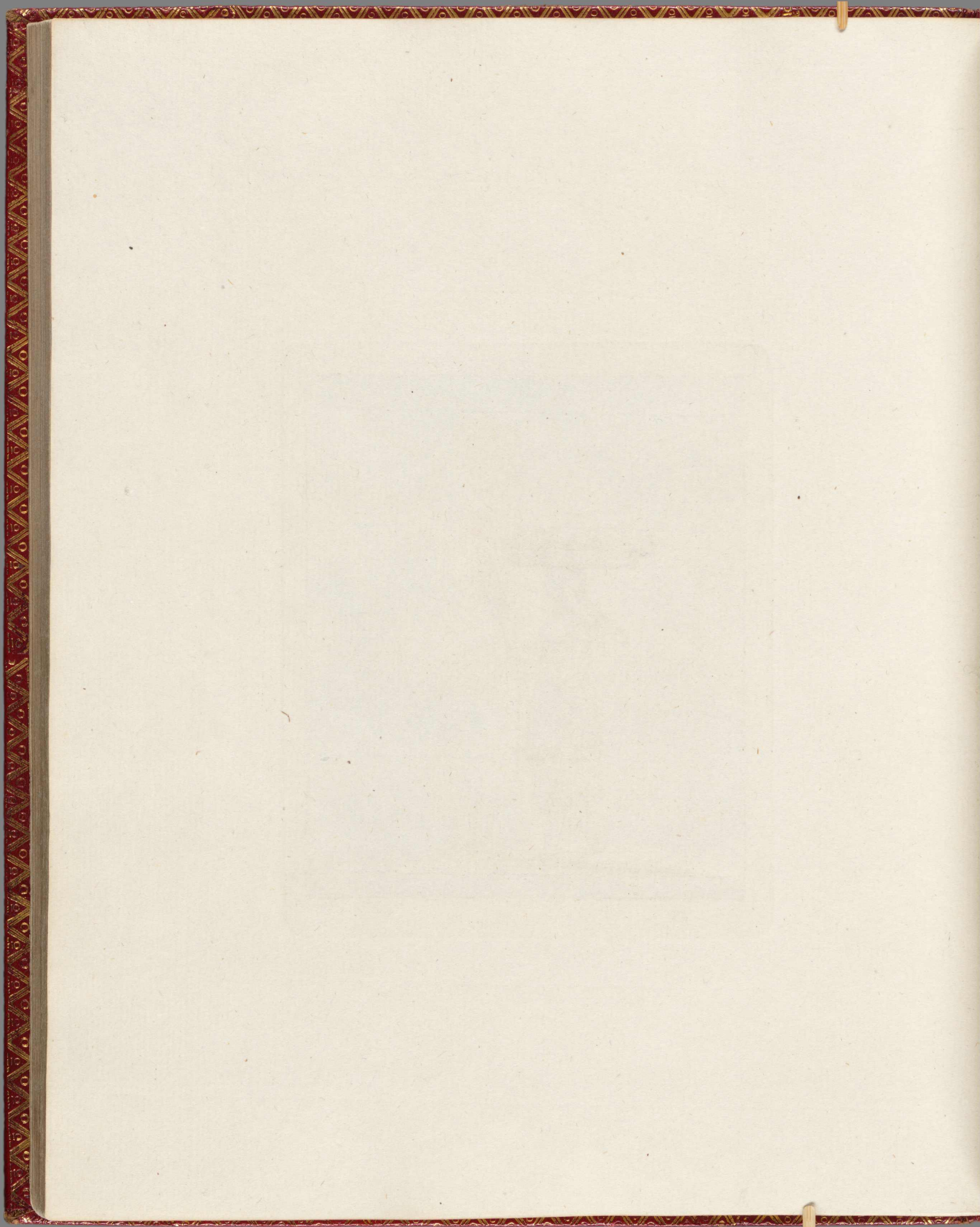

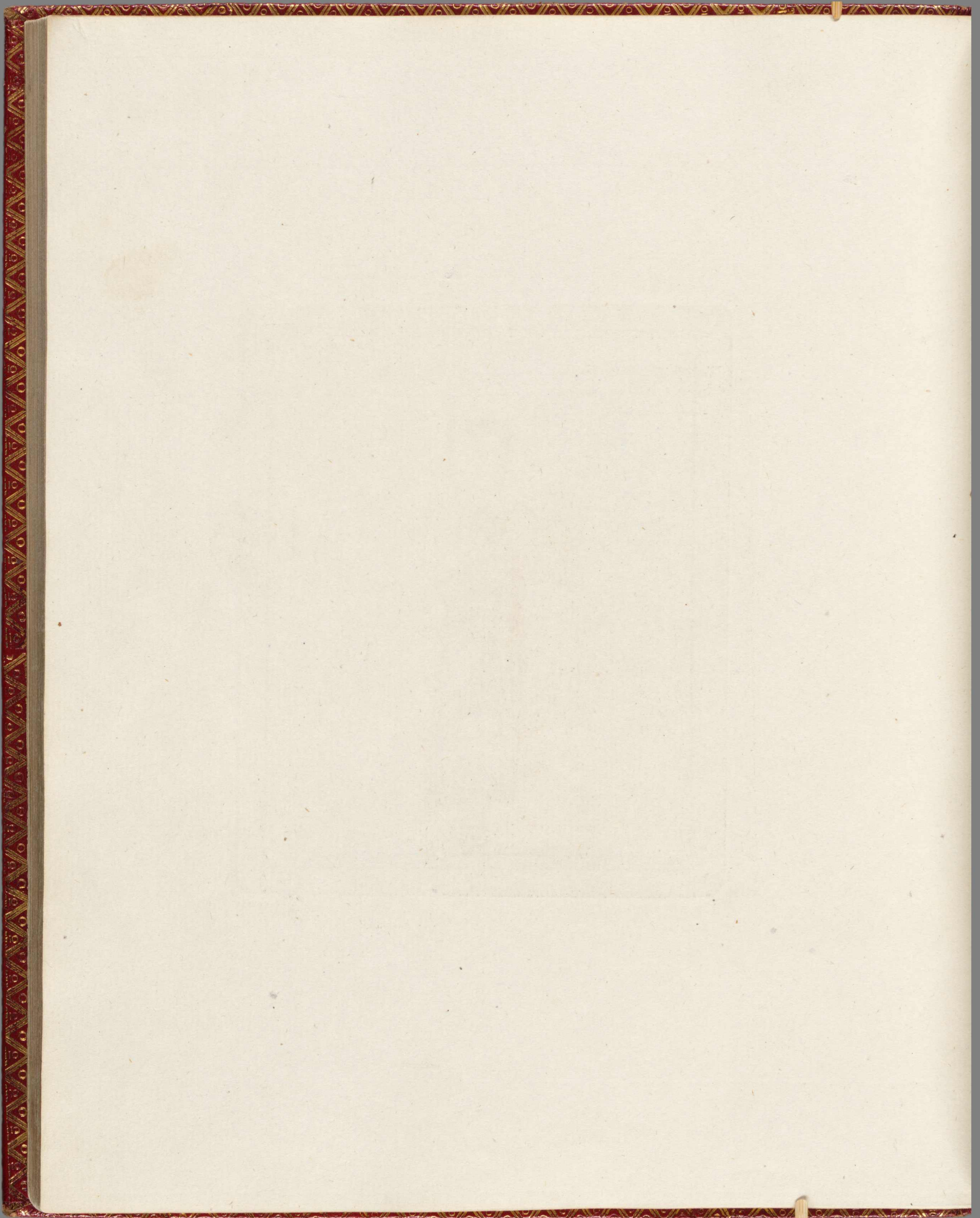

p. T. 68.

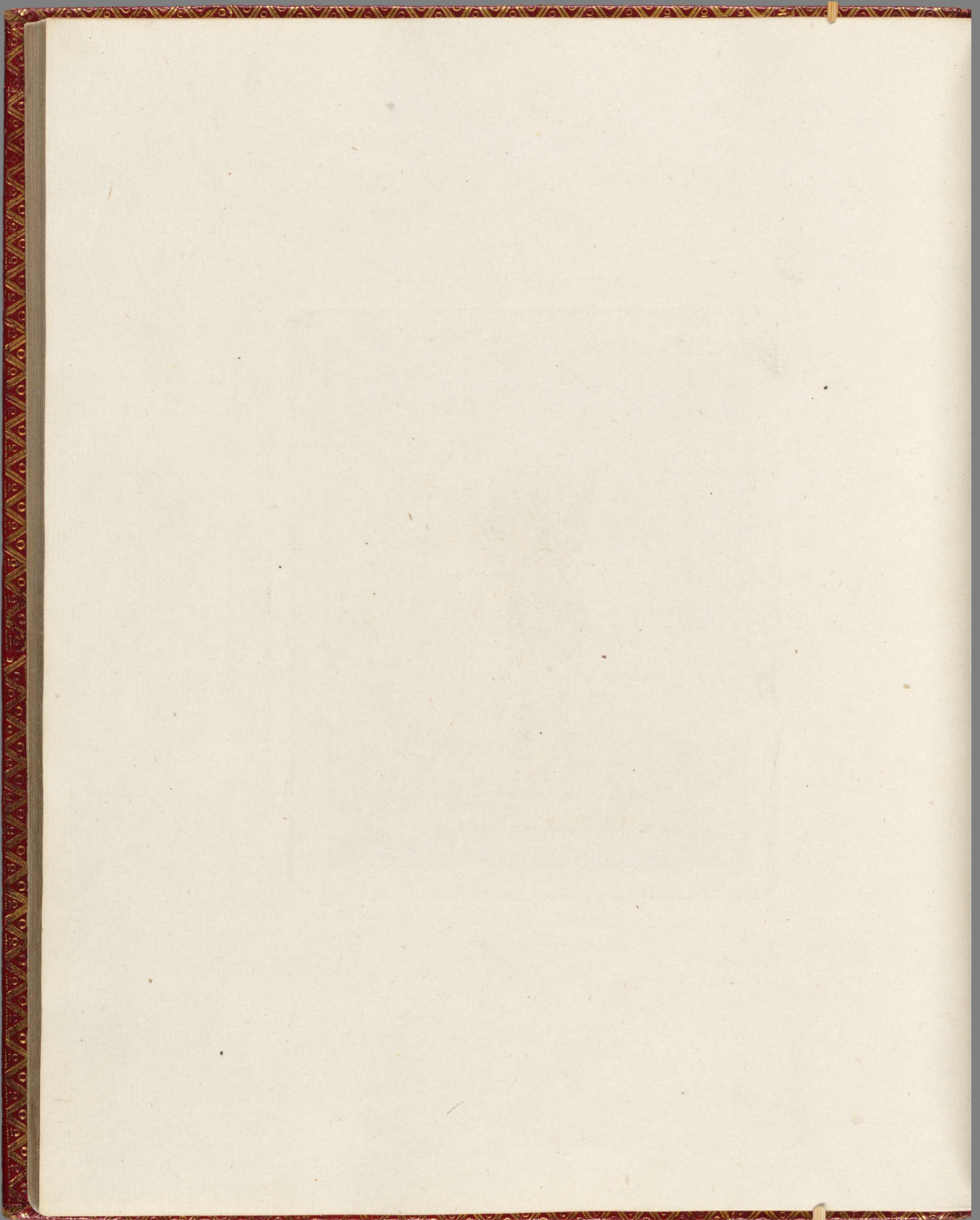

P. 51

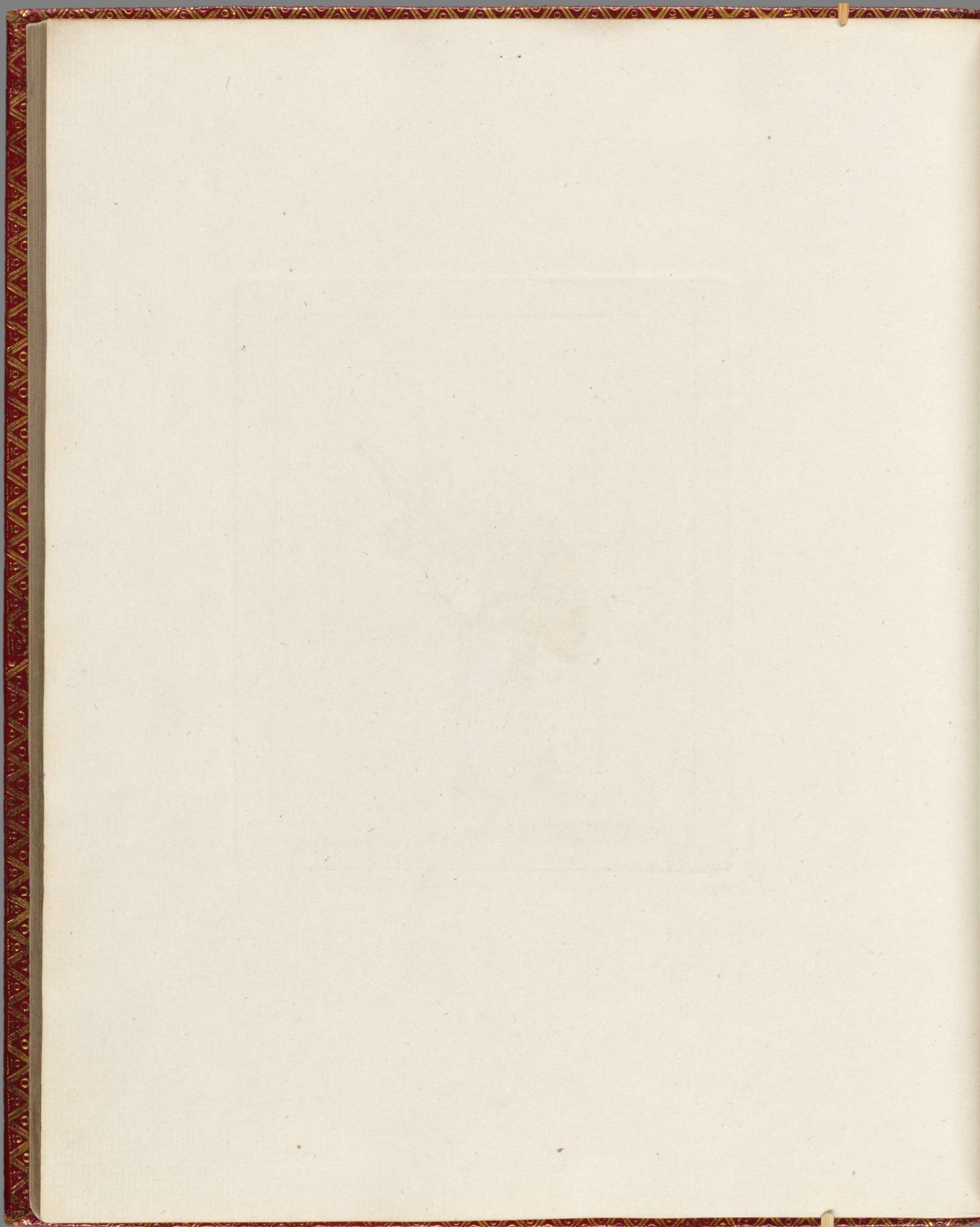

12.51.

pl. 51.

P. 51.

